

Naciai Ištrenkti iš Juodmarių Bazės Novorosijsko

3rd WAR LOAN
Buy More Bonds

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

This Issue Consists of Two Parts
PART ONE

VOLUME XXIV, NO. 219.

PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPT.) 17 D., 1943 M.

KAINA TRYS CENTAL.

KASDIENA...

Bijo Invazijos
Save Prigavo
Trukdo
Bus Galas

Berlyne rodoma baimės dėl galingos invazijos į Baltikumus. Jugoslavijos partizanai užėmė Adriatikos jūros portus. Anglų laivynas užėmė tris salas netoli Graikijos. Anglijos devinta armija ton artil. sutraukta. Invazija į Baltikumus galėtų užėiti iš pečių nacių armijai Italijoje.

Vokiečiai atvežė daugiau armijos Italijon, bet tai iš Francūzijos. Iš Sovietų fronto jie nejudina armijos, nes ir taip jiems ten striukai. Dabar Francūzija bus mažiau apsaugota.

Atrodo, kad SSSR kariuomenė labiausia koncentruojasi pasiekti Dniepro upę kur nors ties Dniepropetrovsku ar aukščiau. Tuomi būdų perkelta vokiečių armija Ukrainoje, taipgi atkrista kelias vokiečiams iš Krymo pusiasalio. Tai yra svarbi strategija.

Per kelias dienas Berlynas skelbė, kad naciai "prigavo rusus" pasitraukdami iš Briansko be mūšio. Maskva tv žinių nekelbė. Dabar Berlynas vėl skelbia, kad Brianskas yra nacių rankose.

Atrodo, kad jie save prigavė. Yra juokas apie francūzių policistų, kurie negalėdamos suminti jani paskirto asmens pats save areštavo, įrodymui, kad jis jų nors suima.

Senatorius Byrd, Izolacininkas, reikalauja sulaukyti skrymių pinigų karo reikalams.

Sen. Wheeler reikalauja neimti tėvų armijon.

Frank Gannett, republikonų bosas, reikalauja numirti apribavimus ant maisto.

Visa tai priešinga karo programai, karo pastangoms.

Mr. Gannett Carletono knygoj "Under Cover" rišamas su Ašies propagandos skleidėjais, su penkta kolona. Jis piktai protestavo prieš tai ir grąšino knygoj sankovom, kurios tą knygą pardauda. Bet ji pardavoma vistiek.

Gannett taipgi leidžia kelis laikraščius.

"Under Cover" parodo kaip Amerikoj nacių agentai ir amerikoniški fašistai veikia. N. Y. Herald-Tribune rašant apie tv knygą persergati:

"Atmintike, kad ir Hitleris pradėjo išmėnko."

Pažimas reikia smogti kada jis silpnas, tai nereikės paskui kraujo lieti, gyvenąči aukoti.

Paul Mallon, konservatyvus Washingtono kolumnistas, jau įsitikines, kad su šiuo karu bus visai sunaikintas fašizmas. Bet Sovietų Sąjunga taps galingiausia šalis Europoj ir Azijoje, o ilgainiui ir išvisio galingiausia.

Sovietų priešams tai nesmagi pranašystė.

Vos susirinkus Kongresui, dailis prezidento Rooseveltto energijos jau atitrauktuo nuo karo

Penktoji Armija Šturmuoja Nacius

RAUDONOJI ARMIJA TIK 50 MYLIŲ NUO ZAPOROŽJE

Ištaškyta Vokiečių Iškišulys Kubaniuje. Musiuose už Niežiną Zuvo 3,000 Vokiečių

LONDONAS, 16 Rugsėjo. — Maskvos radijas praneša, kad Raudonoji Armija išslisvino Novorosijską, didžiausią bazę prie Juodųjų jūrų. Maršalas Stalinas, tos pergaltės proga, išleido specialią dienų įsakymą, atiduodamas garbą raudonarmiečiams ir Juodųjų jūrų laivynui, kuris prisidėjo prie tos didžios pergalės. Vokiečių pajėgos ištaškos bendoris operacijomis sausėmę ir jūrų. Mūšiai už Novorosijską tęsiasi penkis dienas. Trys vokiečių divizionai sunaikintos ar aplamdytos, taip-pat ir viena rumunų divizija ir vokiečių marinių dalinys.

Siaurės fronte Sovietų jėgos perėjo upę Deoną ir paėmė Novogorod Severskį, vakarinę Desnos pusę.

Novogorod Severskį stambus centras, nuo kurio iki Gomelio 80 mylių.

Vėliausias pranešimas iš Londono sako, kad Raudonoji Armija užėmė Lozovaja, svarbų geležinkelį jungiant centralinę Ukrainą.

Taip pat užimta Romny. Pietiniame fronte Sovietų kariuomenė užėmė Guliai Pole ir Pokrovske, iš kur tik 50 mylių iki Zaporožje ant Dniepro upės.

Zaporožje yra žymus centras ir pietus nuo Dniepropetrovsko. Užimant Guliai Polie ir Pokrovske, išmušta daugiau kaip 2,000 hitlerininkų ir paimta didokas skaičius priešų tautų ir kanuolių. Nuskinta 34 vokiečių lėktuvai.

Švedijos Pasiruošus

STOCKHOLM, 15 Rugs. — Švedijos armijos vyriausiasis komandieras, generolas Olof Toernell, pranešė, kad švedų armija yra pilnai pasiruošus ir kad jos pasiruošimas bus dar labiau stiprinamas. Jis sakė, kad švedai turi būti ant sargybos, nes "staigiai pakitęo militarinė ir politinė situacija mūsų kaimynystėje."

Vis daugiau vyrų bus imama armijon.

LONDONAS. — Šveicarijos Socialistų Partijos susirinkime padaryta pradiniai žingsniai, kad socialistai ir komunistai susivienytų bendroj organizacijoj.

programo vykdymo. Jis turi kovoti su reakcininkais Kongrese.

Sunku karas vesti kada namie, dargi pat svarbiausios įstaigos, klidoma. Rinkiniai turėtų daboiti savo kongresmanus ir senatorius ir sudrausti juos.

Artinančias rinkimas kongresmanai ypač "jautrus".

V. Andrusis.

Maršalo Žukovo Padėka

NEW YORK. — Šio šaly kolektuojama laikrodėliai Raudonajai Armijai. Jau pasijusta jų 6,000. Manoma iš viso sukolektuoti ir pasiūti 100,000 laikrodėlių.

H. Lipsett, pirmiešnikas komiteto, kuris tuo rūpinasi, gavo laišką iš maršalo G. Žukovo su širdinga padėka už tas dovanas.

Japonų Armija Jau Ne Ta

SYDNEY, Australija, 16 Rugs. — Generolas Horace Fu'Er, komandieras US 41-mos divizionis, sako, kad japonams nebėra vilties atgauti savo pozicijas Salomonuose ir Naujojo Gvinėjoj.

Bė to, yra daug įrodymų, kad japonų moralė jau ne ta, kokia buvo pirmiau. Moralė pasiljus.

LONDONAS, 16 Rugs. — Tokio radijas praneša, kad submarinas nuskandino japonų pasażierinį laivą Yamato Maru, kuris gabeno 1,095 pasażierius.

Vėl Bombardavo Berlyną

LONDONAS, 16 Rugs. — RAF vakar vėl atakavo Berlyną ir tulas kitas vietas šiaurinėj Vokietijoj.

Apie tą patį laiką bombarduota gumos dirbtuvė Montlucon, netoli nuo Vichy, okupuotoj Francūzijoje.

Vichy radijas praneša, kad ablaiva buvo padaryta ir ant Chartres.

Dieng pirmo to Amerikos skraidančios tvirtovės daužė industriinius Paryžiaus priemiesčius, labiausia koncentruojanties ant Renault ir Suiza lėktuvų kombinatų.

Sabotažo Banga Danijoj

STOCKHOLM, 15 Rugs. — Nacių administracija vis žiauriau elgiasi su danais, nes Danijos patriotai vis labiau praktikuoja sabotažo priemones kovoję su okupantais.

Kasdien areštuojama daugybė patriotų.

Kopenhagene, nuo 9 valandos vakare iki 6 val. ryte, niekam nevalia pasirodyt gatvėj.

Kinų Daliniai Burmoje

NEW DELHI, Indija, 16 Rugs. — Ištreninti Indijoj kinų armijos daliniai pasirodė šiaurinėj Burmoj, Naga kalnuose, ir susirėmė su japonų būriais. Buvo padaryta ablaiva priešų užnugari. Pasisekė išsproginti kelis tiltus ir amunicijos sandėli. Japonams padaryta daug nuostolių. Daug jų išžudyta. Kinų nuostoliai visai menki.

Indijoj lavinama kinų armija gerai aprūpinta karo pabūklais.

SYDNEY. — Mrs. Franklin D. Roosevelt jau apledo Australiją. Ji ten viešėjo 11 dienų.

Britų Arkivyskupas Maskvoje

LONDONAS, 16 Rugs. — Gauta žinia, kad York arkivyskupas Cyril Garbett jau Maskvoj. Sakoma, kad jo vizitas turi ne tik moralės reikšmės, bet ir politines.

Anglijos religiniai sluoksniai įvertina Rusijos vyskūpų synodą ir patriarcho įsirikimą kaip po ženklą, kad bažnyčia SSSR gali funkcionuoti normaliai.

Nacių Režimas Vatikane

MADRID, 16 Rugs. — Naciai paėmė savo kontrolėn ir Vatikano radijį ir nutraukė Vatikano susisiekimą su išlaukinų pasauliu.

Nei neutralių, nei kariaujančių šalių diplomatas neleidžiama susisiekti su atitinkamom valdžiom.

Ties šv. Petro bazilika naciai pastatė kanuoles.

Sakoma, kad popiežius Pius XII nesutiko kalbėtis su fieldmaršalo Kesselringo emisaru. Popiežius rokuoja, kad Vatikano ir Romos okupacija yra neteisėta.

2,000 Laivų

WASHINGTON, Rugs. 16. — Nuo Pearl Harbor dienos iki dabar vandenin muleista 2,000 laivų, tūkantių plaukioji okeanuose.

Apie tai praneša Maritime Komisija, žymėdama, jog naujų laivų statyba ein pilnas garais.

Už Ketvirtą Terminą

NEW YORK, 15 Rugs. — Čia prasidėjo konvencija United Electrical and Radio Workers unijon.

Konvencijos išvakarėse įvyko masinis mitingas Madison Sq. Garden.

Konvencija užgyrė rezoliuciją, kurioj pasisakyta už ketvirtą terminą prezidentai Rooseveltui. Prieš rezoliuciją buvo paduolas tik vienas balsas.

Pedagogų Suvažiavimas

HARBERS FERRY, W. Va. — Tarptautinis pedagogų suvažiavimas svarstys rezoliuciją, kurioje pasisakoma už griežtą mokymo sistemos kontrolę Ašies valstybėse, kada pasibaigs karas.

Obuoliai po Kontrole

WASHINGTON, 16 Rugs. — Siemet obuolių derlius prastesnis negu pernai. Maisto Administracija įkvėpė investuoti obuolių pardavimui kontrole. Civiliniai gėdais pirkti tik tam tikrų obuolių skaičių.

Salerno Fronte Vokiečius Gruda Atgal

ASTUNTOJ DIENOJ Kraujingiausių Mūšių Talkininkai Atsigriebė. Montgomeris Arti.

ALIJANTŲ STABAS Afrikoje, 16 Rugsėjo. — Salerno pajūry jau aštunta diena tęsiasi kraujingiausi mūšiai. Amerikonų ir anglų iškišulys laikosi stipriai, nors kelios dienos atgal buvo prarasta dvi pozicijos. Šiandien Talkininkai perėjo nuo apsigynimo puoliman ir pergaltė krypta į jų pusę. Naciai pradeda trauktis.

(Berlyno radijas pripažysta, kad amerikoniai atsikėmė Altavilla, miestelį 10 mylių nuo jūros pakraščio.)

Specialiame dienų įsakyme generolas Clark pareiškia: "Kiekvieną dieną išsikėla iš laivų daugiau karių. Mes neužleisime nei viena colį žemės."

Generolas Clark praneša savo armijos vyrams, kad Montgomerio aštuntoji armija skubiai artinasi prie Salerno ir kad "priešas tuoj pajus jos pasirodymą."

Šiandien, aštuntoj mūšių dienoj, generolas Clark pradėjo ofensivą prieš vokiečių šarvuotąsias divizijas paupiais Sele ir Calore, centraliniame iškišulyje punkte. Visas Salerno frontas yra 27 mylių ilgio.

Vokiečiai buvo priversti trauktis. Pirmą kartą jie pajuto mūsų pajėgų ryžtingumą.

Alijantų karo laivai ir aviacija be perstojo bombarduoja priešų pozicijas.

Francūzų Komiteta Neignoruoja

LONDONAS, 16 Rugs. — Amerika, Sovietų Sąjunga ir Britanija pakvietė Francūzų Nacionalinį Komitetą išrinkti savo atstovą į Alijantų-Italijos palaubų komitetą. Tuo būdu, svarstant Italijos reikalus, ir Francūzija turės balsą.

Pasūlymą pakviesti francūzų padarė Anglija, norėdama dar labiau suartinti Francūzų Nacionalinį Komitetą su vadovaujantiomis Talkininkų valstybėmis.

Idaho Marinas Parkirto 11 Japonų

IŠ PACIFIKO. — Atitinkamu garbės ženklų apdovanotas marinas James O. Walker, iš Idaho. Jis puikiai pasižymėjo mūšiuose su japonais ties Vanguinu, New Georgia salyne.

Mikiliai vartodamas mažą mašininę kanuolę jisai užmušė 11 japonų.

NUSIZUDĖ ITALŲ MARŠALAS

LONDONAS, 16 Rugs. — Romos radijas praneša apie suaudystę maršalo Cavallero, kuris Mussolinio laikais buvo Italijos generalio štabo vadu.

Mussolinio išsipyrus iš valdžios, Cavallero buvo suareštuotas. Naciai, užėmę Romą, jį palauosavo.

Cavallero visuomet buvo Mussolinio pastumdėlis.

LONDONAS. — Berlyno radijas praneša, kad naujuoju Bulgarijos premieru būsis Bodžilovas, seniau buvęs finansų ministras.

ČETNIKAI DEDASI PRIE JUGOSLAVIJOS PARTIZANŲ

Partizanai Susibūrė ir Liaudies Išlaisvinimo Armiją. Gan Dideli Jugoslavijos Plotai Išlaisvinta

BERNE, 15 Rugs. — Vis didesnis skaičius čeknių, kuriems vadovauja gen. Michailovičius, dedasi prie Jugoslavijos partizanų, kurie sukūrė stiprią Liaudies Išlaisvinimo Armiją.

42 karininkai atsinešė nuo Michailovičiaus ir įstojo Liaudies Išlaisvinimo Armijon. Jie kviečia ir kitus čeknius dėtis prie partizanų, nes Michailovičius ir jo artimiausias pagalbininkas Drago Novak veda penktakolonizaciją liniją.

Slovenijos (dalis Jugoslavijos) gyventojai piktinasi, kad gen. Michailovičiaus pagalbininkas Novak padėjo organizuoti Slovenijoj baltąją armiją, vadovimą "Mirties Legionu."

Ta baltoji armija padeda okupantams.

Bosnijoj partizanai susirėmė su Ašies kariuomene, kurioj buvo daug čeknių. Mūšys įvyko ties Tuzla. Laimėjo partizanai. Čeknikai, paimti nelaušvėn, pareiškė prisidėdą prie partizanų.

Laivosijos Jugoslavijos radijas praneša, kad Liaudies Išlaisvinimo Armijos daliniai užėmė Drinos upės slėnyje miestą Foca ir sodžius Ustiholin ir Brod. Rytų Bosnijoj užimta Tuzla ir Majevec. Banja kalnuose užimta Gorjak ir Petrinja.

Lika srityje tarpe partizanų ir vokiečių eina dideli mūšiai.

Išlaisvinimo Armija paima daug belaisvių ir karo grobio. Žmonij užuojauta tai armijai didėja diena iš dienos.

"VILNIS"

(THE SURGE)

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section...

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 7325-7226

Prie Salerno

Mūšiai prie Salerno, Italijoje, bus dvejojama pamoka tuliems žmonėms. Viena, tai parodo, kad karas bus netaip lengvai laimėti, kaip jie mano.

Su vokiečiais kariuotė yra ne tas, kas su italais, kurie nemori, nepaiso muštis, jausdami, kad jie neturi už ką muštis.

Kada Italija pasidavė, tai Amerikos defytistai, izoliacininkai ir načių šalininkai stojo kentki karo programai.

Senatorius Byrd reikalauja sulaukyti skyrimų pinigų karo reikalams.

Republikonų bosas Frank Gannett reikalauja panaikinti maisto pardavimo apribavimus.

Sen. Wheeler stoja prieš ėmimą tėvų armijon.

Visi tie reikalavimai kenksmingi karo programai.

Kas liečia tėvų draftavimą, senatorius Wheeler bilius nereikalingas. Drafto patvarkymas yra užtektinai lankstus, kad nepaimti karo tarnybai tų, kurie reikalingi namie, kuomet yra mažiau reikalingų, mažiau atsakomybių turinčių.

Sulaikymas karo reikalams appropriacija netik padrasintų Ašies valdžias, bet materialiai kentkų karo programo vedimui.

Mūšiai prie Salerno turėtų būti pamoka pasimojusiems karo programai kentki, jei jie norėtų mokintis, bet vargiai jiems tas reikalinga. Jie žino ką daro. Salerno mūšiai tačiau bus pamoka tiems amerikiečiams, kurie širdingai nori karą laimėti, fašizmą sumušti, bet dažnai pemia traukdytojus karo programui nesužinia.

Ir Italijai pasidavus dar teks sunkiai kariuotė iki fašizmas bus galutinai sumuštas, dėlto nereikia mažinti karo jėgų, nereikia ribuoti jėgas.

Suomiai Nori Taikos

Svedų sostinėje Stockholme esama davinų, jog Suomijos valdžia bus prispirpta įieškoti taikos su SSSR. Jau dabar ji norinti tai daryti, bet nesutaria tarp savęs kaip tai daryti.

Manoma, kad SSSR nepaisys tartis su dabartiniais valdonais, kurie yra Hitlerio berniukai. Dėlto silnoma, kad iš vyriausybės pasitrauktų Risto Rytį, premieras Linkomies, užsienio ministeris Ramsay ir finansų ministeris Vaino Tanner, socialdemokratas ir pats uoliausias hitlerininkas.

Suomija turi maisto tik 6 mėnesiams skrumnaus gyvimo. Po to jai gali būti prastai, jei negaus maisto iš kitur. O karui einant sunku tas, nes tik iš Švedijos galima gauti, bet švedai vokiečiams veikia parduos maisto perteklių, gaudami geriau užmokėti.

Suomijos valdonus taipgi baugina tas, kad Vokietijai nesimato laimėjimo. Jeigu jie lauks iki galo (kad Suomija ir nebadautų), jie negali tikėtis su jokių malonių. Kaip tik priešingai, jie gali būti nubausti sykiu su Ašies valdonais ir jų satelitais. Dėlto ir uoliausi Hitlerio pala-

kytojai ima "atšalti" kada jų kailiui matosi pavojaus.

Ryti, Tanner ir kompanija ramina suomius, kad jie nori taikos, bet įiešką progos geresnes sąlygas iš SSSR gauti. Bet tai dūmimas žmonėms akių.

Apie sąlygas taikai jie mažiausia galės pasakyti. Ir juo ilgiau laukia, tuo prastesnis jų keislas. Kaip Hitleriui, taip jiems bus pasakyta taikos sąlygos ir jie turės priimti jas. Ir labai galimas daiktas, kad su Hitleriu ir jie turės atsakyti už karo kriminalystes.

Atrodo, kad SSSR galėtų paskubinti taiką su Suomija pasiųsdama pulkus bombanėsių ant Suomijos miestų. Bet ji to nedaro, gal nenorėdama žmones bausti už jų valdžios piktadarystę, o gal žinodama, kad vistiek Suomija turės pasiduoti anksčiau ar vėliau.

Darbininkų Draftavimas

Kongrese yra Austin-Wadsworth bilius, reikalaujantis draftuoti darbininkus. Biliaus autoriai sako, tai reikalinga darbo jėgų kontroliavimui, kad atpildyti stoką darbininkų karo industrijose.

Darbo unijos tam priešingos. Jų vadai tvirtina, kad tas bilius niekuo būdu nepadidins darbo jėgas. Visų pirma, darbo unijos priešingos streikui laike karo. Jos deda pastangas, kad juo labiau didinti gamybą. Kur tad tas bilius gali padėti. Draftavimų darbininkų negi padaugins jų skaičių ar padidins jų jėgas.

Draftavimas darbininkų tik padidins maišatį, taipgi sukels negerą sentimentą tarpe darbininkų, tai vietoj padidinti gamybą, gali jai pakenkti.

Dėlto darbo unijos tam biliumi priešingos ir būtų gerai, kad jis būtų atmestas.

Diesni Nepatiko

Prezidentas Rooseveltas savo laiške atidarant kongreso naują sesiją paleido pirmutinį šūvį į reakcinius kongresmanus, kurie kiudo valdžios darbą. Laiskė, kurį kongresui paskaitė sekretorius, pasmerkė kongreso prierašą prie Kerr pataisymo, kad turi būti paleista iš pareigų Dr. Goodwin B. Watson, William E. Dodd Jr., kurie eina pareigas federalėje komunikacijos komisijoje, ir Dr. Robert Mrs Lovett, Virgin Island sekretorius.

Prezidentas patėmijo, kad toki prirašymai prie bilijų neturi būti daromi. Tai nepamatuotas prikerėjimas dalyko, kuris trukdo valdžios darbą.

Apie kongreso pasikėsinimą atstatyti nuo pareigų aukščiausiai paminėtus asmenis prezidentas pareiškė, kad prieš juos nėra pamatuota kaltinimo. Ir jis nesijaucia, kad tie valdžios pareigūnai turėtų būti nuo darbo atstatyti.

Martin Dies, raudonųjų ragany medžio tojū, prezidento Roosevelto laiškas labai nepatiko. Jis būnijo apie Watsoną, Dodd ir Lovett, kad jie raudoni, kad jie komunistai. Dabar prezidentas pareiškė, kad prieš juos nėra jokio rimto kaltinimo ir nemano nuo pareigų atstatyti.

Diesas pagrumojo prezidentui, kad jis šį dalyką nenutylėsiasis ir kelsias protestus. Labiausia Diesą įkaitino šie prezidento žodžiai:

"Jie nori atstatyti nuo pareigų federalius darbininkus dėl to, kad anie turi skirtingą politinę opiniją."

Prezidentas šiais žodžiais pabrėžė, kad valdžia laikysis ir toliau pažangūs krypties, ir ne tik laikysis tos krypties, bet ir kovos prieš reakcinius pasimojimus.

Šios šalies pliečiai parodė tvirtą pasiryžimą atremti kongresmanų ir senatorių reakcinius žygius. CIO paskirtas politiniai veikimui komitetas stoja darban atremti reakcinius bilius. Įvyko plačios konferencijos didnesiuose miestuose. Darbas vedama toliau.

Prezidentas ir pažangūs kongresmanai-senatoriai gali būti tikri. Žmonės su jais.

Pasitarimas su Lietu- viais Rašytojais

A. RAGENAS.

1943 m. gegužės 27 d. Maskvoje LKP (b), CK- te įvyko pasitarimas s lietuvių rašytojais. Pasitarime dalyvavo A. Venclova, K. Korsakas, Salomėja Nėris, J. Simkus, J. Marcinkevičius, J. Baltušis, J. Paleckis, E. Mieželaitis, J. Žiugžda, A. Kukanka, LTSR Valstybinės Leidyklos direktorius Gaška, "Tarybų Lietuvos" redakcijos atstovas, LKP (b) CK propagandos ir agitacijos skyriaus vadovybė ir dar vienas kitas draugas.

Savo informaciniam pranešime drg. K. Korsakas nušvietė lietuvių rašytojų pastarųjų metų atliktą darbą. Rašytojai paruošė ir pasiuntė Amerikos lietuviams 300 psl. almanachą "Lietuva Ugnyje." LTSR Valstybinė Leidykla Maskvoje leidžia mūsų rašytojų parengtą almanachą "Pergalė." Be to, rašytojai A. Venclova, K. Korsakas, L. Gira, Sal. Nėris, J. Marcinkevičius, P. Cvirka yra atskirai išleidę nedidelius savo kūrinių leidinius. Nemaža mūsų rašytojų kūrinių yra spausdinama Amerikos lietuvių laikraščiuose, o taip pat laikraščiuose "Tarybų Lietuva," "Už Tarybų Lietuvą," "Tiesa," "Tėvynė Šaukia."

Nemaž mūsų rašytojų atsiėkimu reikia laikyti tai, kad visa eilė jų raštų yra išverstį į rusų kalbą ir spausdinami kaip atskirais leidiniais, taip ir periodinėse rusų spaudoje. Be to, eilė mūsų rašytojų kūrinių laikas nuo laiko skaitoma per visąsąjunginį radiją.

Liesdamas rašytojų darbo trūkumus, drg. Korsakas nurodė, kad pas mūsų rašytojus kartais jauciama literatūrinės atsakomybės stoka, nesirūpinama jos tinkamu augimu, jos geru reprezentavimu kitų tautų literatūroje. Profesinio rašytojų bendradarbiavimo stoka kiudo kelti atskirų rašytojų kūrinių literatūrinę vertę. Rašytojai numato praktikuoti bendrus naujųjų kūrinių skaitymus. Aktualus pasidarė ir literatūrinės kritikos atgaivinimas. Rašytojai numato latvių ir estų pavzdžiu suorganizuoti 2-3 dieny konferenciją, kurioje bus visapusiškai išnagrinėti pasirodžiusieji rašytojų kūriniai ir iškelti jų trūkumai.

Diskusijoje dalyvavo aštuoniolika draugų. Visas pasitarimas praėjo savigritikos dvasia. Visi sutiko su draugų J. Marcinkevičiaus, J. Paleckio, J. Žiugždos ir kitų pareikštu pageidavimu, kad jau laikas mūsų rašytojams pasirodyti su didesniais savo veikalais—romanais, apysakomis, eilėraščių ciklais. Vis labiau aktualėja klausimas, ką vertingesniu parodyms mūsų rašytojai, grįžę į Lietuvą. Drg. Mieželaitis ir kiti kalbėjusieji nurodė, kad mūsų poetų eilėraščiuose yra stipriai ir nuosirdžiai išreikštas tėvynės il-

gesio jausmas, bet užtad trūksta stiprių eilėraščių karo temomis, aktualių įvykiu temomis. Visa eilė draugų reikalavo kelti poezijos kokybę ir ta progą nurodinėjo j L. Giros publicistinės poezijos rinkinio "Smurtas ir Ryžtas" poetinius trūkumus.

Drg. Žiugžda nurodė, kad mūsų rašytojai permaža naudoja istorinius pavyzdžius, turtingas lietuvių tautos kovos su vokiškais grobikais tradicijas.

Kalbėjusieji draugai pageidavo iš rašytojų daugiau kūrinių iš Lietuvos gyvenimo, ir tarp kita ko nurodė, kad ligšiol dar nėra sukurta stipresnio kūrinio apie tragišką būklę tuksančių lietuvių tautos sūny ir dukterų, išvežtų į vokišką katorgą.

Drg. Venclova, Korsakas ir kiti nurodė j neblogą mūsų jaunųjų rašytojų pasirodymą literatūriname "Tėvynė Šaukia" numeryje (Nr. 18). Per pastaruosius metus iš jaunųjų rašytojų gerokai išaugo drg. V. Mozbrūnas, E. Mieželaitis ir kiti. Drg. Paleckis išskėlė mintį, kad LTSR Valstybinė Leidykla išleistų atskirai jaunųjų rašytojų rinktinių raštų leidinių.

Pasitarimui baigiantis, eilė aktualių rašytojų darbo klausimu pasisakė LKP (b) CK sekretoriai drg. A. Snieckus ir K. Preikšas. Tarp kita ko drg. Snieckus pabrėžė didelę svarbą mūsų rašytojų darbo, kuriems tenka kovoti prieš visą reakcinį frontą lietuvių visuomenėje, tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje. Buvo nurodyta j reikalingą sustiprinti organizacinius rašytojų sąjungos dalykus, turėti organizacinio darbo planą, o taip pat ir kūrybinio rašytojų darbo plano bendruosius metmenis. Drg. Preikšas pabrėžė reikalingą rašytojams politiškai lavintis. Jis pailiustravo konkrečiais pavyzdžiais, kaip politinių žinių trūkumas kiudo rašytojui sukurti meniskai tikrą ir teisingą vaizdą.

Visas pasitarimas praėjo tikrai kūrybinga dvasia ir be abejojimo turės reikšmės mūsų rašytojų darbo pagerinimui.

Dr. Esther Cole Franklin, neseniai paskirta svariom pareigom prie War Manpower Commission.

ATAKON ŽENGIU

Tarsi sapnas tos dienos man menas, Kai jaunystė dar skraidė drugiais, Kai šlamėjimo man beržas tas senas, Kur prie vartų kerojo plėšiai.

Tyliomis naktimis mėnesienos Jojo šneka tada aš klausiau; Svajos gi apie dalią vargdienių Mokė laisvę mylėti karščiau.

Ir šiandien tarp griausmo patrankų Beržo šnabždesį tarsi girdžiu: —Mano tėviškei surištos rankos, Mano žemė paplūdus krauju.

Verkia ji, rauda, mano gimtoji, Okupantų žiauriai plėšiamoji. Laukia sesė sugrįžtančio brolio, Laukia motina, laužo rankas.

Ir nebaisūs man minų sprogdimai, Virpa muskuliai tarsi šauksmu. Už motiną, sesę, tėvynę— Aš atakon j priešą žengiu.

St. Zajančkauskas.

LIETUVA

Nusėta kartuvėm, kalėjimais, kryžiais, Ištroškusi laisvės visa širdimi— Tu kovai atbundi, gyvent pasiryžus, Ginkluota skaiščios ateities viltimi!

Tu bundi tarp šūvių narsių partizanų, Nemirštamam žygy didvyrių narsių, Kovoj žūtbutinėj prieš kraugerį seną Už laisvę ir garbę gimtines laukų.

Tu bundi širdyse sūny patriotų, Gimtines ir laisvės didžiam ilgesy, Patrankų gaudime, karių maršruotėj, Akorduose dainos ir ginklų žyngesy.

Tu bundi dirbtuvų motory užręgime, Prie vaivo kombaino, kolchozų laukuos, Saulėtam Kaukaze, kur Stalinas gimė, Džiambulo šaly ir prie Volgos plačios.

Tu bundi stovykloj, kuklioj palapinėj, Blindažė, grov tik plaka lietuvių širdis. J kovą garbingą, j kovą mūs šventą Mus šaukia tėvynės laisva ateitis.

Tu bundi už tolių melsvųjų Atlanto— Visur, kur tik plaka lietuvių širdis. J kovą garbingą, j kovą mūs šventą Mus šaukia tėvynės laisva ateitis.

MOKSLO IR ĮVAIRENYBIŲ KAMPELIS

- KIEK JI PERGYVENUS
Jei manote, kad karas jus nuvargino, paklauskite Mrs. Latischa Church.
Ji pergyveno tris didelius karus—šis ketvirtasis.
Ji atsimeina Civilj Karą—jos vyras dalyvavo jame.
Ji atsimeina Ispanijos-Amerikos karą ir pirmą pasaulinį karą.
Ji pergyveno nužudymus trijų Amerikos prezidentų—Abraham Lincoln, William McKinley ir James Garfield.
Daugelis žino Lincolną nužudymą, bet po jo dar du prezidentai nušauti. James Garfield, gimęs Ohio valstijoje, pašautas tulo Charles Guiter, numirė. William McKinley nušautas Iovos Czelgosz. Garfieldo šovikas padarė tai iš keršto dėl negatyvumo politinio džiabo š prezidento.
Mrs. Church gyvendama Ohio matė Lincolną karstų vežant iš Washingtono į Springfield, Ill.
Jinai gimus Ohio valstijoje, bet paskui persikėlė į Illinois ir dabar čia gyvena pas savo anukę, Wyoming miestyje.
SIS KARAS "ISLAIDUS"
Jei norite žinoti dėlko valdžiai reikalinga tiek pinigų karo vėdi-

PADARYKIME 1943 SPRENDŽIAMAIŠKARO METAIS—BROWDER

Zymiausias Rašytojas ir Prakalbininkas Earl Browder, Komunistų Partijos Generalinis Sekretorius, Kalbės Chicagoj Rugsėjo 26-tą

Vienoj savo prakalbų Komunistų Partijos vadovas pareiškė: „Mes galime padaryti karą trumpesniu ir mažiau išsėjančiu joje negu visas jėgas sukaupe ryžtingai mesime į kovos lauką.“

Priešas pasinaudojo ilgą laiką, kad demokratijos neviektį fastidiam. Delsima išnaudojo statistinį Asis, kad atidėliojami ir lukuriavimai neduoda naudos, tai rodo šiandien karo eiga Italijoje. Kol priešas nepasirūš, smarkūs kirčiai pakrigojo jo planus.

Komunistų Partijos sekretorius atvyksta į Chicago. Jis čia kalbės rugsėjo 26-tą, 3 val. popiet, Civic Opera House, Madison ir Wacker Drive. Įžanga \$1.10 ir 55 centai.

Iš pirmesnių čia Browderio prakalbų žinome, kad jis visuomet iškelia daug naujų klausimų ir nurodo kaip reikia veikti.

Kuomet pernai čia lankėsi Browderis ir kalbėjo, tai apie 1,200 žmonių netilpo į salę. Kurie vėliau atėjo, tai negavo tikėty. Todėl šioms visoms patariu tikėty iš anksto nusipirkti. Jų galite gauti pas partiečius, savo kilmionij. Taipgi yra palikta tikėty „Vilnies“ raštinėj.

Tad nepraleiskite progos išgirsti šį išgarsėjusį prakalbininką karo ir šios šalies svarbiausiais klausimais.

Partiečiai.

Sužeidė Chicagietį, Pasizymėjusį Saulį

Pasizymėjęs chicagietis saulys Maurice Levy, 26 metų, kuris nušovė 25 japonus, liko sužeistas kautynėse su priešais.

Karys M. Levy pirmą šiojimo ir karinės šios šalies pareigas gyveno 2534 Winnemace ave.

Jis dalyvavo kautynėse Naujoji Gvinėjėj. Dabar M. Levy yra Australijoj ligininėj.

Lietuvių Ex-Mainieriu Klubo Veikimas

Vasaros laikas prabėgo nejučiomis. Štai rugėto ir nelaukiant ateis žiema.

Per vasarą nelaukėme susirinkimų. Tik valdyba turėjo posėdžius. Dabar jau eisime prie klubo susirinkimų. Reguliarūs klubiečiai susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 19-tą, Ch. Ukello svetainėj, 3436 S. Lituania ave. Pradžią 1:30 val. po piet.

Šiame susirinkime dalyvauti yra svarbų visiems nariams. Girdėsim raportą iš darbuotojų vasaros metu. Taipgi šiame susirinkime reikės pastirati ir pastirati ir pasirengti ateinančios sezono veikimui. Vienas iš svarbiausių, kaip buvo narių pageltanta, tai organizavimas choro.

Valdyba savo posėdžiuose svarstė šį klausimą. Yra pageldaujanti, kad būtų įsteigtas ex-mainieriu choras. Tas klausimas bus svarstomas pagrindiniai ateinančiam susirinkime. Kurie norite dalyvauti choro, tai privalo būti sekmadienį klubo susirinkime. Taipgi užkviestie norintys dėtis prie tolo choro įsteigimo.

J. G.

Hollywood Filmų Žvaigždės Chicagoj

Vakar ant State st., skambėjo Hollywood filmų žvaigždžių dainos ir jų atsisveikimai į publiką, kad dūgtin ir daugiau pirkty karo bonų.

Vakare Soldiers Field įvyko „Calvaade“, labai įvairūs ir nepaprastai gražūs perstatymas pravedimui vaivąs už trečią paskaolą—karo bonų pardavimui.

Perstatyme dalyvavo Judy Garland, Fred Astaire, Greer Garson, Betty Hutton, Mickey Rooney, Kay Kyser, Lucile Ball ir Harpo Marx.

Vakarėlis Dėl Pundelių Pasiuntimo Lietuviams Karžygiams

Įžanga į Vakarėį Trys Muilo Šmotukai

Chicago Lietuvos Moterų Kultūros klubas smarkiai rengiasi prie labai įspūdingo ir svarbiu reikalui surušto vakarėlio—tai dėl pundelių pasimtumo lietuviams karžygiams į Sovietų Sąjungą.

Klubo vakarėlis įvyks rugsėjo 25 d., „Vilnies“ salėj.

Kviečiame ne tik kultūrietes, bet visus geros valios žmones šiame vakarėlyje dalyvauti. Tai bus pirmas po vasaros karčių parengimas salėj. Bus užkandžių, gėrimo ir šauni muzika šokiams.

Kultūrietė.

Aukos „Vilnies“ Namu Fondan

- J. Kaupas, Chicago \$5.00
- J. Ambras, Chicago 10.00
- Dan Smith, Justice, Ill. 5.00
- Felix Gelbuta, Chicago 25.00
- M. ir S. Poškai, Maywood, Ill. 10.00
- J. Stočkus, Chicago 5.00
- A. Gukas, Chicago 25.00
- Paul ir Anna Baltutis, Chicago 10.00
- Paul Varnas, Detroit, Mich. 5.00
- Stanley Rodgers, Chi. 10.00
- A. S. Smith, La Porte, Ind. 5.00

Viso iki šiol sukelta \$319.50

Namo Komisija ir „Vilnies“ Administracija.

Illinois Valstija Rengiasi Pokari-niam Darbui

Illinois valstijos seimelis padarė nutarimą jau imtis pasirėngimo po-kariniui darbui. Numato ištieti \$400,000,000 konstrukcijos darbus.

Tuo reikalu rūpintis yra paskirta komisija. Jos pareiga ne tik gaminti planus, bet tartis su pramonininkais apie tai kaip karo žmones greit pertvarkyti civiliniam gyvenimui reikmenų gaminimui.

Matykite Judį „Silent Evening“

Praleiskite Vakarą su Draugais

Jei norite matyti vaizdus panašius į tai kas įvyko Simaičiuose, kuomet Hillerio žmogūdziai išžudė žmones, sudegino miestą, ateikit šią subatą, rugsėjo 18 d. po numerio 4848 So. Ashland ave. Čia jūs matysit judį „Silent Evening“, paremta ant įvykių Cekoslovakijos miesty, Lidicė. Apie Lidicė jūs girdėjote.

Apart judžio bus trumpa prakalba svarbiu dienos klausimu, kurių pasakys Komunistų partijos vadas. Bus taipgi draugiški pasikalbėjimai ir kas norėsi galės ir pasišokti, nes bus muzika. Žodžių, bus linksmas, darsugiškas.

Vakarą rengia 13-to Wardo Kom. partijos kuopelė, kad sukeltų kiek finansų svarbiems darbus. Kuopa užkviėia visus partiečius (kad ir ne to wardo) ir simpatikus kartą praleisti vakarą. Užtikrinam, kad gausitė visapusišką pasitenkinimą, matysit gerą judį ir kartu pamensite svarbų reikalą. Įžanga tik 25 centai. Išankę galėsit nusipirkti užkandžių.

Kuopos Komitetas.

18-tos Apieilinkė

LDS 129 KP. VEIKIMAS

LDS 129 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 10-tą J. Petrausko salėj. Susirinkime narių dalyvavo nedaug. Kuopiečiai turėty daugiau paisyti organizacijos reikalus.

Buvo perskaityta laiškaitė iš LDS Centro ir nuo 2-ro apskriėio valdybos. Laiškaitė priimta ir apsvartyta ant jų veikimas.

Reikalė pirkimo karo bonų, kurie būtų kredituoti LDS Centro pastangoms. už ką valdžia žadėjo vieną bombier šios organizacijos vardu pakrikštity, palikta veikti valdybai ir paruošti planą sekanciam susirinkimui.

Buvo atsilankę į mus susirinkimui LDS 2-to apskriėio atstovas drg. G. Montvila. Jis pranešė, kad yra veikiam apskrietyje abelmai ir apie mokestis dėl kariuomenėj tarnaujančių ypatingai.

Susirinkimas diskusavo kaciųvų duoklių klausimui. Ap-svarščius, kad darbas svarbus, kuopa paaukavo į kaciųvų mo-kėjimo fondą \$3.00. Ateityje kuopa paaukos daugiau.

Nutaria suruosti pramoga ar vakarėlis. Išrinko komisiją tam darbu įvykinti. Į komisiją įeina W. Penkauskas ir J. Zitkėnis. J. G.

NORĖJO BŪTI DIDELIU VYRU

Los Angeles policija sulakė chicagietį vienuolikos metų vaiką James Krick. Jis čia pabėgo iš pataisos namų. Apvogė tulus žmones—pasigrobe \$120 ir bus nuvažiavo į Los Angeles. Ten blaškėsi gatvėmis. Visą dežutę asperino surijo, norėdamas nusizudyti. Užklaustas kodėl jis taip toli atvažiavo, policijai pasakė, kad tikrai nežino; norėjęs nuduoti dideliu vyru.

ISTRUKAUKĖ LAVONĄ IŠ UPĖS

Prie Michigan ave. tilto Chicagojos upėj rado lavoną. Ištraukus negyvą žmogų, rasta jo kišenij užrašas William C. Abert, 48 m., gyvenęs 1365 Hood ave.

Paralyžiaus Liga Slenka į Siaurinę Miesto Dalį

Iki šiol vaikų paralyžiaus liga daugiausia aukų paėmė iš Pietvakarinės miesto dalies. Tačiau apskutinėmis dienomis vis daugiau susirgimų pasireiškia šiaurinėj miesto dalyj.

Iki vakar dienos nuo epidemijos pradžios paralyžių susirgimų užregistruota 831 Cook apskrietyje.

Beje, pereitą trečiądienį buvo 17 naujų paralyžių susirgimų.

Pradeda Reikštis Pienu Trukumas

Karo Maisto Administracijos nariai pradeda diskutuoti ar tirk nereikės ir pienu racionalizacijai ateinančią žiemą.

Nėra pienu trūkumo šiuo laiku, bet jo vis mažiau pasireiškia rinkoje. O tuo laiku vis daugiau reikia džiovinimui ir trūstinimui. Daug pienu reikia karinėj pajėgom. Dar mūsų šalis padeda savo talkininkėm su koncentruotu pienu.

Prailgino Darbų Įsaldymą

Karinės Darbo Pajėgos direktorius William H. Spencer pareiškė, kad Chicagoj darbų įsaldymas prailginta iki spalij 15-tos.

Darbų įsaldymas liečia karinij imonij darbininkus. Jie negali palikti darbus ir gauti kitur be sutikimo imonės vedėjų ir be leidimo Karinės Darbo Pajėgos Tarybos.

IPIOVĖ DARBININKĄ

Gasolino stoties darbininką Robert Ellis, 58 m., užpuolė plėšikas, smeigė peiliu ir atėmė \$50.

Užpuolimas įvyko gasolino stotyj, 1154 Washington blvd.

„TURĖK ŠIRDĮ“ RINKLIAVA

Pereitą pirmadienį „turėk širdį“ rinkliavoj dėl labdarinių organizacijų surinko \$78,329. Tai \$10,000 daugiau, negu pernai.

Kova Tik Prasidėjė —Morgenthau

Chicagoj lankydamasis izdo sekretorius Morgenthau trečios paskolos vajuos reikalais pareiškė, kad karas galima sakyti tik prasidėjė. Jokiū būdu darbas neturi būti sumažintas. Daug reikia visko.

Apie tankų gaminimą jis prisiiminė, kad jų labai daug reikia. Sherman tankai yra patys geriausias. Vienas tankas pagaminit išleisuoja \$62,000. Kiek jų buvo pagaminta, tai 8 nuosimėiai Sicilijos kovose liko sugadinti.

Izdo sekretorius ragino dirbti ištęptai, pirkli karo bonus ir aoliiai remti karo pastangas, kad užtikrinti pilną pergale.

Pakeis Field Muzejiaus Vardą

Šį mėnesį sukanka 50 metų kaip buvo įsteigtas Field muziejus. Per pusę šimtmečio žinomas vardas po kelij dienų nueis į istorijos lapą. Jo vardas bus pakeistas, prašant Marshall Field III, poanukui šio muziejiaus įsteigėju.

Naujas vardas Field muziejiaus bus Museum of Natural History.

Direktorių Susirinkimas

Darbininkų Spaudos Bendrovės direktorių susirinkimas įvyks ateinančij pirmadienį, rugsėjo 20-tą, 8 val. vakare, „Vilnies“ svetainėj. „Visi direktoriai ir alternatai dalyvaukite ir pribūkite laiku, nes yra nemažai svarbių reikalų apsvartymui. Pirm. A. Maziliauskas. (15c20)

Dviem automobiliams susikūlo prie kampo Barry ir Oak Parko liko užmuštas Gabriel Sypniewski, 16 metų. Kitus 5 asmenis, buvusius vienan ir antram automobilyje, dikėciai sužeidė.

Vairuotojas to automobilio, kuriame buvo Sypniewski, nesusėjo ties signalu. Išvažiavo į platų kelią, kur kitas smarkiai važiuojantis automobilis smogė į ano šoną, sako policija.

Bud Bowman Invites You... CLIMB ON "THE MUSICAL MILKWAGON"

All musical... a refreshing change from daytime serials! Hear your favorites, old and new, played by Johnny Duffy and his band... charming songs like "I'm charmin' you" - romance Patti Clayton... romantic harpist Carl Massey... and the harmonic vocals of the Dairy-the smoothest voice of the Dairy. Brought to you by the Bowman Dairy Company.

WGN 10:15-10:45 A. M. Listen daily, Monday thru Friday

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4146 Archer Avenue

Office Tel. LA.Fayette 3210 Res. Tel. LA.Fayette 0094

Jeigu Nestelėlia — 8 auk. KEDže 2 8 6 8

VALANDOS:

Firm., antradienį ir ketvirtadienį nuo 6 vak. iki 9 val. vakaro. Penktadienį nuo 6:30 iki 9:30 vak.; šeštadienį nuo 6 v. vak. iki 9:30 v. vak. Trečiądienį ir sekmadienį pagal sutartį.

Phone: VIRGINIA 3316

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS

4442 S. Western Avenue

KASDIEN

Sekmadienis pagal sutartį

Telefons: YARDS 3146

Dr. V. A. Simkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIS PRITAKO

744 W. 35th Street

Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9 Pirmadienis ties 2 iki 4. Šventadienis 11-12

Ofiso Telefonas: YARDS 4787 Namu—PROspect 1930

Dr. Strikolis

4645 S. Ashland Avenue

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakarų Sekmadienis pagal sutartį

Ofiso Telefonas: VIRGINIA 0038 Namu—BEVERly 8244

Dr. T. Dundulis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m. Trečiądienis pagal sutartį.

Phone: YARDS 5921 Residencijos—KENwood 5107

Dr. Bertash

756 West 35th Street

(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)

Valandos: 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vak. Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone: GROyphall 3111

Dr. A. K. Butko

LIEUVIUS

KOJŲ SPECIALISTAS

7214 S. Ashland Avenue

OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Telefons: YARDS 2246

Dr. C. Z. Vezelis

DENTISTAS

4645 S. Ashland Avenue

(Arti 47th Street)

VALANDOS: 9 ryte iki 9 vak. Trečiad. susitarus

Dr. Marjan S. Swont

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4204 Archer Ave.

VALANDOS: Nuo 1 iki 4 po pietų Nuo 7 iki 9 vakaro

tefoniškos PORTSMOUTH 6618 Ofiso LA.Fayette 6568

Dr. G. SERNER

LIEUVIUS AKIŲ GYDYTOJAS

15 metų patyrimas

Tel. Yards 1829 Pritalio Akcinij, Kreivus Akis, Etasio.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3401 S. HALSTED ST. Kampas 34th St.

Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal autartį.

Dr. KARL NURKAT

(NURKAITAS)

Pritaliko ataskomėngai akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų šimokėjų.

RAKANUO KRAUTUVE

3241 S. Halsted Street

Calumet 4591

EXTRA! EXTRA!

Permaningtas Vardas ir Adresas

MONARCH LIQUOR

Lietuviškas Žydulės

3529 S. Halsted Street

Phone Yards 6054

* OBUOLIŲ MEDUS PALAIKO NATURALĖ DREGMĖ... APSAUGO ŠVIEŽUMĄ!

ŠVIEŽD! Štai kaip Obuolių „Medus“ palaike kvapamųjų Old Gold tabakų. Gamintas iš šviežių obuolių sulčių, šis naujas drėkinimo faktorius suteikia protektyvą tabakui, kuri reikalinga išlaikyti jį šviežiu iki cigarečių paskaita jus.

Ka Obuolių „Medus“ Suteikia Tabakui... Obuolių „Medus“ apšviekiama Old Gold parinitinis tabako mitynų įkaitanti ir Lakacija, iki mažiausiam kristeliui—kiekvienas gyselė apsaugojama nuo išdžiūvimo. Ir tas visai nepakelkia stonio.

Kaip Obuolių „Medus“ Tarnauja Jums... Apšviekiant drėgme ir šviežumą Old Gold cigaretuose, Obuolių „Medus“ suteikia jums galimybę naudotis tuom patirtinimu, kokį gaunate rūkymui parinitinimo tabako cigaretas. Pabandykite pakelti Old Gold. Tada patirsite, kaip reikšminga Obuolių „Medus“.

Mažiausia Pasiekėte betalio ištyrima, kaip nuleidite Browder's Digest liepos mėn. pradžioje metais, kada išleiskite jo procentais, patirėte, jog Old Gold užuovė.

14% MAŽIAU niktino

10% MAŽIAU gerkite

erziantis ankų ir derva, negu kitų šalių rūgų cigaretuose.

KLIAUSKYTES: Sammy Kaye's Orchestros ir jo svečių trečiądienį 7 PM—WBBM Bob Crosby ir jo Orkestras Sekmadienį 9:30 PM—WMAQ

HELP WANTED—WOMEN
HELP WANTED—MEN

HELP WANTED—WOMEN
HELP WANTED—MEN

HELP WANTED—WOMEN
Reikia Darbininkių

HELP WANTED—WOMEN
Reikia Darbininkių

HELP WANTED—WOMEN
Reikia Darbininkių

HELP WANTED—MEN
Reikia Darbininkių

HELP WANTED—MEN
Reikia Darbininkių

MERGINŲ nuo 17 iki 30 VAIKINŲ nuo 16 iki 17

Lengvam Fabrike Darbui
100% KARINIS DARBAS
Gera Mokestis Pradžiai — Reguliariai Pakėlimai ir
Laikas ir Pusė Virš 40 Valandų.
Patyrimas Nereikalingas
Priimame tik Amerikos Piliėčius
Tuojau Kreipkitės pas:
PHILCO CORP.
3345 W. 47th STREET
EMPLOYMENT OFFISAS ATVIRAS NUO 8 RYTO IKI 4 POPIET

TOOL & DIE DARBININKŲ

PIRMILINIS
PRIORITY DARBAS
Taip pat
PUNCH PRESS
OPERATORIŲ
DEL ASSEMBLY
Polishers ir Buffers
VYRŲ
— IR —
MOTERŲ
Taip pat Platinis Tinkamų Ašikų
Lengva Darba
Patyrusių ir Nepatyrusių
Dienų arba Naktų Darbas
BADGER TOOL &
MANUFACTURING
COMPANY
1501 W. Polk St.
CANAL 5518

DEMESIUI

VYRŲ
MOTERŲ
VISOKIO AMŽIAUS
DIENINIAM SIFTUI
Puikiausios Algos
Pakankamai Viršlaikį.

100%
KARINIS DARBAS
Reikalauja
Punch Press Operatorių
Drill Press Operatorių
Lathe Hands
Platers Paginebinkų
Kick Press Operatorių
Driver for Station Wagon
Ivairių Dirbtuvų Darbininkų

GITS BROS.

1846 S. KILBOURN
Pranesimai iš Kitur
RACINE, WIS.

30 metų Sukaktivių Piktikas
Ivykų sekmdienis, rugsėjo (Sept.) 19 d.
Pierce Wood Park Racine, Wis.
Džia programai, kalbės Chicago's
"Vilnius" redaktorius F. Abekas, bus
ir pamarginame.

Užvečiame visus vietas ir apiešius
ketvirtą mėnu draugais 30 metų
sukaktivių pažymioji dalyvauti.
KELRODIS: Buzas No. 2 Taylor-
North Main iki Taylor ir West Blvd.,
perėjus per trekes, pirmą gatvę į parką
ir Pierce Blvd. tiesiai į Vakarą.
Iš kitų miestų: Durant Rd. Highway
No. 11 iki Cleveland Ave. nukite į
šiaurę iki Kestisa. Komistja.

**Jau Dvi Savaites
Be Zado**

Russell Curt, 11 m., liko užgautas
gruivant namui po numeriu 2818 So. Throop st. Be-
žaidžiant seno namo lubos krito.
Nelaimingas liko nuvežtas į
Peoples ligoninę. Jau daugiau
dvi savaites negali kalbėti. Savo
šeimos narius pažysta, bet kalbą
neatgauna.

Tiek daug yra lūšnų Bridge-
porto kolonijai, kad bile kam
gali pasitaikyti panaši nelaimė.
Teisingai mąjoras aną dieną
pasakė, kad transportacijos ap-
viernijimas ir tobulinimas, ir senų
lūšnų nuvertimas ir naujų
namų pastatymas, tai didžiulias
šio miesto gyventojų dar-
bas, apat dabar esamų karinių
pareigų.

Turinti Palinkimą Prie Mekanikos

**VYRŲ
MOTERŲ**
Maža, gerai įrengta firma šiuo-
karnėje dalyje turį darbu
Assemble Departmente
ir Punch Press Departmente
ATEIKITE IR PASIMATYKITE
SU MUMIS
GERA MOKESTIS
GEROS DARBO SĄLYGOS
Darbas nu Gera Ateitimi
**Dearborn Stove
Company**
3256 Milwaukee Avenue

REIKIA VYRŲ

Arba
MOTERŲ
Lengvam
Fabrike Darbui
PATYRIMAS
NEREIKALINGAS
AUKŠČIAUSIA MOKESTIS
Geros Progos po Karo
Pastovus Darbas
Geros Darbo Sąlygos
Pagelbėkite laimėti šį karą
Kreipkitės pas:
**INTERNATIONAL
SPRING CO.**
222 N. Washtenaw
Avenue

VYRŲ — MOTERŲ

Dirbkite Arti Namų
s VALANDAS I DIEN
nuo 9 Ryto iki 2:30 Popiet
PAKUOTI PIKELIUS
PLIAUSTYTI KOPUSTUS
Pastovus Darbas
Gera Algą
Manhatan Pickle Co.
1711 S. NORMAL AVE.

Vietiniai Pranesimai

ROSELAND, ILL.
Aido Choro Nariai Atydai-
Roseland Aido Choras pradės cho-
ro pamokas penktadienio vakarą, 8
val., rugsėjo (Sept.) 17 d., Kultūros
svetainėje, 10413 So. Michigan Ave.
Kudangi mės mokytoja, Darstė
Yaden serga, tai laikykitės apsiėmė
mokiniai mus vėliau gerai žinomas mo-
kytoja dainininkė Elena Petukaitė.
Taigi visi kaip vienas i choro pama-
kai atsiveikite ir naujų narių.
(16c17) Prot. Rūdi. Nancy Roman.

LIET. KULTŪROS NARIAMS
ATTYDAI!
Liel. Kultūros ir Meno Klubo su-
sirininkas Iyvkų Sekmdienis (Rugs.)
19 d., 1943, Vilnius Svet., kaip 10 val.
iš ryto. Būkite visai klubininkai, nes
yra daug svarbių reikalų dėl apar-
stų. Kviečia Valdyba. (16c18)

LIETUVIŲ EX-MAINERIŲ KLUBO
reguliaris susirinkimas Iyvkų sekma-
dienis, rugsėjo (Sept.) 19 d., C. Ukio
svetainėje, 3436 S. Lituanica Ave.,
1:30 val. popiet. Visi nariai yra ma-
lomai kviečiami dalyvauti. Dabar ein-
na į naujus naujų narių gavimui. Todėl
atsidami atsiveikite kartu savo drau-
gus ir gimines priklausoji prie mūsų
Klubo. Valdyba. (16c19)

BRIGHTON PARK
L.L.D. 104-tos kuopos mėnesinis
susirinkimas Iyvkų rugsėjo 20 d., po
num. 2417 W. 43rd St., 7:30 val. va-
karo. Turim daug svarbių reikalų
aptarti. Visi nariai malonėkit atsi-
lankyti ir atsiveikite naujų narių
priėmimui. Valdyba. (16c20)

Reikia Merginų
Abelnam Fabrike Darbui
Nereikia Patyrimo
KARINIS DARBAS
55c į valandą pradžiai
45 valandų savaitė
Kreipkitės tuojau
JAMES & SHAFER
401 NORT LEAVITT ST.

**REIKIA
MASINŲ OPERATORŲ**
Siuvimas canvas ir odinių
medžiagų.
BŪTINAS KARINIS DARBAS.
PRADŽIŲ MOKAME
AUKŠČIAUSIAS ALGAS
Pastovus Darbas
Gera progą nepatyrusiom merginoms
ir moterims mokytis gerai
apmokamo amato
FRANK MASHEK CO.
1914 MILWAUKEE AVE.
Tel. Armigate 1914.

**REIKIA MOTERŲ
OPERUOTI SIUVAMAS MASINAS.**
INSPEKTORIŲ IR T.T.
Patyrimas pageidaujamas, bet
ne būtinas.
Proga ligam pokariniam darbu.
MOKESTIS NUO KAVALKŲ
Valandos: nuo 4 iki 11:30 Vakaro
Klausikite Mr. HAVEL
Western Burlap Bag Co.
1111 W. 38th St.

Typist Wanted
for general office work; steady
work; good pay and pleasant sur-
roundings. Apply:
STEEL SALES CORP.
3348 S. Pulaski Road

**MERGINŲ IR
JAUNŲ MOTERŲ**
NEPATYRUSIŲ PRIE
LENGVŲ DIRBTUVŲ DARBŲ
Turį būti greičiau uždėti cardboard ant
bėgančių dėlių. Svarbi pramonė.
67% į val. su greičiu pakėlimu, jeigu
kvalifikacijoje. Ateikite priėmimo
stoli prie darbo pirmadienį.
Kreipkitės prie
MR. MATTHEWS
AMERICAN DECAL CO.
4234 FIFTH AVENUE

JAUNA MERGINA
ABELNAM OFISO DARBU
TURINTI
AMBICIJĄ
IR NORINTI
ISMOKT OFISO DARBA
Patyrimas Nereikalingas

**Nuolatinė
Gera Algą**
SENAI ISTIEGTA
SOUTHWEST SIDE CO.
DABAR DIRBA

Karinį Darbą
D. A. STUART OIL CO.
2727 S. TROY STREET

**GASPADINIŲ
Dėmesiu**
Turime darbo veduoloms moterims
dirbti kaip parduotėjos rėtinis ir iki
3 popiet. Taip pat ir pilna laika—darba
galime gautime jums pritaikinti
darba sulyg jūsų parankumo.
GERAS PASTOVUS DARBAS
GERA ALGĄ PRADŽIAI
PATOGIOS DARBO SĄLYGOS
Kreipkitės:
NEISNER BROS.
nuo 5c iki \$1.00 \$TORAS
4255 ARCHER AVENUE

ROOMS FOR RENT
Brendavimui Kambariai
Trijų kambarių flatas, su elektra,
gazu, bei mašyneris, 2 narių leimai.
Mylinai tvirtai gyvenim. kreipkitės pas
D. Replis, 5333 So. May St., Chicago,
Ill. Renda \$12.

JIESKANTIEMS DARBO
Jieskanti ir gamianti dar-
bas "Vilnyj" besiskelbiantiu-
ose firmose prašomi darbo
hiuruose priminti, kad matė-
jių škelbimą "Vilnyj."
"Vilnyis" Adm.

**"VILNIS" — largest Lithuanian
newspaper in the Chicago
area.**

**REIKIA
Merginų ir Moterų
OPERATORIŲ**
Siūti single adata. Patyrusių arba
nepatyrusių. Mes jų išlavinsime.
Mokestis nuo kavalkų; gerai/mo-
kame; geros sąlygos.
Aptraudžiame gyvastį
ir nuo nelaimių.
**BEE - DEE
SPORTSWEAR**
234 S. MARKET

**Landrei
Darbininkių**
Labai Patrauklios Algos dėl
PRESS OPERATORIŲ
MANGLE GIRLS
FOLDERS-FEEDERS
BŪTINA INDUSTRIJA
Kreipkitės į Kambari:
135 E. 11th PLACE
Illinois Central R. R.

MOTERŲ
100% KARINIS
DARBAS
Nuolatinis Darbas
Gera Mokestis
48 Valandų Savaitė
MASININIŲ
OPERATORIŲ
PAKAVIMUI
Kreipkitės:
3110 W. 28th Street
Arba Telefonuokite
LAWDALE 7981

MERGINŲ IR MOTERŲ reikia pilno
ar dalino laiko darbas. Patyrimo
nereikia. Gera mokesčiai.
DEER PARK BAKING CO.
400 N. St. Louis Avenue

**MERGINŲ - MOTERŲ
Ne Senesnių 45 Metų**
ASEMBLY IR MASINŲ DARBAS
PASTOVUS DARBAS.
GERI DARBAI
SVARA. MALONI APLINKUMA;
100% KARINIS INDUSTRIJA.
APDRAUDA; PAULISIS.
48 Valandų Savaitė
JŪMS PATIŠS ČIA DIRBTI
MILK BOTTLE
CRATE CO.
Southwest kampas Sheffield ir
West St., 1 Blokas į Pietus
nuo North Avenue
JEIGU JŪS DABAR DIRBATE
BŪTINŲ INDUSTRIJOJ—
NEATSIEPKITE.

**MOTERŲ IR
VYRŲ**
DALĮ LAIKO
PILNĄ LAIKĄ
TAIP PAT, MASINISTŲ

**BOSS
BOLT & NUT CO.**
3304 W. 47th St.

Merginų ir Moterų
Lengvas, svarus
Dirbtuvės Darbas
\$26.00 Savaitėje Pradžiai
Reguliariai Pakėlimai
Gera Transportacija
Arti Diversey ir Elston Ave.

S. K. Smith Co.
2857 N. Western Avenue

MERGINŲ
Lengvam fabrike darbu; taip pat ve-
duoti dirbti dalį laiko.
Gera Mokestis
Fl. Dearborn Lithograph Co.
2856 North California

HELP WANTED—MEN
Reikia Darbininkių

**REIKIA
VYRŲ**
PATYRIMAS
NEREIKALINGAS

**Uždirkite Virš \$50
į Savaitę Pradžioje**
58 VALANDAS SAVAITĖJE
DIRBKITE

**Butinus Karinius
Reikmenis**
PATENKINANTI MOKESTIS
PO 60 DIENŲ
EMPLOYMENT OFFISAS
Atviras Kasdien, Apart Sekmdieniu,
nuo 7:30 Ryto iki 5:30 Vakaro

**ATEIKITE
SIANDIEN**
**CHICAGO
EXTRUDED
METALS CO.**
1642 S. 54th AVENUE
CICERO, ILL.

**The Goss Printing
Press Co.**
Reikalauja Tuojau dėl
100% KARINIO DARBO

Keletos Gerų
PAPRASTŲ DARBININKŲ
MASINISTŲ PAGELBININKŲ
ROUGH GRINDERS

Pas Mus Taippat Yra Vietos dėl
BENCH IR FLOOR HANDS
TURRET LATH HANDS
GENERAL MACHINISTS

Dienų ir Naktų Siftams
POKARINIS UZTIKRINIMAS
APMOKAMOS ATOSTOGOS
UNIJINES SĄLYGOS
AUKŠČIAUSIA MOKESTIS

Kreipkitės į
Employment Ofisą
**THE GOSS PRINTING
PRESS CO.**
1535 So. Paulina Street
nuo 8 Ryto iki 4 Popiet
Atsineikite Piliėtines
Popieras

**Aukščiausia
Valandų
Mokestis**
IR DAR
PAKANKAMAI BONŲ
NORTHWEST SIDE
100% KARINE ĮMONE

DIRBA TAIKOS LAIKO
PRODUKTUS
Reikalauja
TURRET LATHE OPERATORIŲ
ENGINE LATHE OPERATORIŲ
RADIAL DRILL PRESS
OPERATORIŲ
MILLING MACHINE OPERATORIŲ
TOOL GRINDERS
ABELNAI DARBININKŲ

Nepaprastai Šiu Progu
1. Pastovus Pokarinis Darbas
2. Patogi Transportacija
3. Malonios Aplinkybės
4. Proga Pažinėjimui
4. Laikas ir Pusė virš 40 Valandų
6. Dviguba Mokestis už 7-ą Darbo
Dieną.
Employment Ofisas Atviras
Kasdien nuo 8 Ryto iki 8 Vakaro
Sekmdieniais nuo 8 Ryto iki Pietų
Atsineikite Gimimo Metrikus
Pilietybės Popieras
Social Security Kortelę
Patyrimo Paliūdinimą

**SHELDON
MACHINE CO., Inc.**
4238 N. KNOX AVENUE

**Reikia
Medžio Išdirbėjų**
Stock Sawyer, Patyrusio. Klejuo-
tojų ir prie Cabinet Paginebinku.
Nuolatiniai darbai, gera mokesčiai.

**CENTRAL PARLOR FRAME
MFG. CO.**
1211 W. 47th Street YARds 6528

**REIKIA
VYRŲ**
HEATERS
MOLDERS
WELDERS
GRINDERS
MASINISTŲ
INSPEKTORIŲ
ALIEJŲOTOJŲ
HAMMER MEN
SUBENTINTOJŲ
ELEKTRIKIERIŲ
PAPRASTŲ DARBININKŲ
LATHE OPERATORS
IR KITŲ

100% Karinis Darbas
**PETTIBONE-MULLIKEN
CORP.**
4710 W. Division St.

ABELNAM
Virtuvės Darbui
\$25 Savaitėje
Ir Dar Valgis
6 DIENAS SAVAITĖJE
Kreipkitės tarp
10 ryto ir 6 vakaro
COLONY CLUB
MISS HARDER
744 Rush Street
Pusė Bloko į Šiaurę nuo
Chicago Avenue

**REIKIA
NAKTINIO SARGO**
Turį gventi šiau-vakarinių
miesto dalyje.
GERA MOKESTIS
Fl. Dearborn Lithograph Co.
2856 North California

CABINET MAKERS
Laikas ir Pusė
UZ Viršlaikį
GILBRANSEN CO.
816 N. Kedzie Ave.

SHIPPING ROOM PAGELBINI-
KU reikia. Patyrimo nereikia. Gera
mokestis, pastovus darbas.
DEER PARK BAKING CO.
400 N. St. Louis Ave.

REIKIA PAGYVENUSIOS MOTERS
daboti kūdikį; gaus kambarį ir maista
arba gali nekvioti namie.
Kreipkitės:
3211 S. Lowe Ave, Bridgeport
Namelis užpakalyje

NAKTINIŲ VALYMUŲ VYRŲ
Patyrimas Nereikalingas
Valgi: nuo 9:30 vakaro iki 5:30 Ryto
Draudžiama Valgi ir Uniformas
Kreipkitės pas Miss Fitts
Harding's Employment Office
2nd floor, 68 W. Madison Street

**MACHINE HANDS
CABINET MAKERS**
ir Moterų Lengvam Dirbtuvės Darbu
ALONZI FURNITURE CO.
1322 Hubbard

**NUOLATINIS
DARBAS**
Dabar ir po karą. Dirbti prie medžio,
vyru galinčių vartoti kalną ir abliug.
Belt ir Hand Sanders. Rip Saw
ir Shaper operatorių. Lengvam darbu
prie varstoto dirbtuvės mašinkas in-
strumentus karinėm įėgom. Ateikite
šiuandien! Harmony Co., 3633 S.
Racine Avenue. Telefonas Lafayette
0721.

Stock Handlers
APSISYVIMO ĮMONEI
Jūs išpildysite savo patriotinę
užduotį dirbdami pas mus.
NUOLATINIS DARBAS
Geros Algos ir Laikas ir Pusė
Viršlaikį
Mūsų darbininkai yra patenkinti savo
gaminiais, vartojamais visuose karo
frontuose.
**AMERICAN AUTOMATIC
DEVICES CO.**
532 S. Throop St.

STOCK DARBININKŲ
Unijinės Algos
**SUMMIT FAST FREIGHT,
INC.**
2256 S. Lumber St.

VYRŲ
Darbininkų Dirbti Viduje
Pieniės
Taip pat
PIENO IŠVEŽIOTOJŲ
BUTINŲJE MAISTO ĮMONEJE
Reikia Mokėt Šeštyrų ir Rasyt
Angliškai
2EMIAUSIA MOKESTIS
PIENINIS DARBININKAMS
\$44 SAVAITĖJE
2EMIAUSIA MOKESTIS
PIENO IŠVEŽIOTOJAMS
\$48.00 SAVAITĖJE
Kreipkitės pas
THE BORDEN CO.
3014 N. Tripp Ave
320 West 70th Place

**FREIGHT
HANDLERS**
NUOLATINIAM DARBU
Mokam aukščiausių visam
mieste mokėti. Viršlaikis
virš 40 valandų
LABAI SVARBŲS DARBAI
Atsiųskite asmeniški į
**NATIONAL
CARLOADING
CORPORATION**
Door No. 5, House No. 3
13th & Clark Streets

Freight Handlers
69c į Valandą
Laikas ir Pusė Virš
8-nių Valandų
Uždarbis \$7.59 už 10 val.

Penn R. R.
Room 208 323 W. Polk St.

TELEFONUKITE
CALUMET 6743
Ir parėikite mums, kur norite dirbti.
Turime 12-kg sandėlių Chicagoje
DIRBKITE TIEK VALANDŲ, KIEK
NORITE. IR UŽDIRBKITE, KIEK
NORITE.
Darbas prie ledo
Būtinai imonė
TEL. CALUMET 6743

SKALBYKLOJ
Press Operatorių
MODERNI PROŠIMO PREŠAI
DĖL KOTŲ IR KELNIŲ
ISMOKINSIM
Aukščiausias mokeskis su bonais.
Dirbtuvė netoli "L" ir gatvėtarių
linijų.
PAŠAUKITE MR. VANEK
Delaware 4080
849 N. FRANKLIN

**Štai Kur Jums Geras
DARBAS**
Medžio darbininkams gera mokes-
tis, nuolat darbas. Gera progą iš-
mokti valdyti automatic varlytę
lathe. Reikia truputi patyrimo
medžio pramonėje.
**American
Woodworking Co.**
1658 N. Lowell
BELMONT 0243

VYRŲ
REIKIA
ABELNAM
SĄPOS DARBU
PAGEIDAUTINI
NUO 35 IKI 50 METŲ
GERA MOKESTIS
Kreipkitės
LINCO
PRODUCTS CORP.
2155 W. 80th St.
Reikalingas
KRIAUCIUS
Taisynti Drabužius ir Kallinių
3255 S. HALSTED STREET
(16c17)

VILNIS

American Lithuanian Weekly

VOLUME XXIV, No. 36

FRIDAY, SEPTEMBER 17, 1943

28,000 ARRESTED IN LITHUANIA BY NAZI STORM TROOPERS

DRIVE ON LITHUANIAN GUERRILLAS HAS FAILED

MOSCOW (ICN).—The Nazi-controlled Kaunas Radio recently broadcast the following warning: "SS Troops and security organs forbid any movement through the forests until the campaign to clear out the Lithuanian partisans is ended."

Underground reports from Lithuania have for some time spoken of a general offensive carried on by SS troops against the partisans and patriots there who have evaded being drafted into the Nazi army and have taken refuge in the forests.

These underground reports are now officially confirmed by the Nazi occupation authorities. For the first time the Nazis have been compelled to admit openly that the partisan movement and the mass flight to the forests to evade the draft have assumed large proportions and have necessitated an offensive launched by the regular SS troops.

BERLIN GAVE ORDERS

The order for the general offensive against the Lithuanian partisans was issued in Berlin as early as last April. The German High Command has been seriously worried by the growth of the partisan movement in Lithuania and especially by the ever more frequent raids on important railroad lines running through Radviliškis to Dvinsk and through Vilnius to Minsk.

Berlin has also been highly displeased by the utter failure of the draft in recruiting Lithuanians for the Nazi army. Back in February, General von Just, head of the occupation troops in Lithuania, promised Hitler that he would form a whole army corps of Lithuanian troops. Yet to this day he has scarcely managed to scrape together enough for a battalion.

It was toward the end of April that Hitler sent Himmler to Lithuania to organize a punitive expedition against the Lithuanian partisans and patriots. Himmler's arrival was marked by wholesale arrests. In a single night 3,200 Lithuanians were arrested in Kaunas, and 2,000 in Siauliai. According to the

best available information, a total of 28,000 persons were arrested in Lithuania during Himmler's stay. Most of the arrested were sent to Germany and confined in concentration camps.

Himmler held a conference of all the Nazi commissars, commandants, Gestapo chiefs and commanders of SS detachments in the country. At this conference there were discussed details of the punitive campaign against the partisans. Himmler ordered participants in the campaign to resort to wholesale shootings of all suspected of contact with the partisans and, in the districts where the partisans were particularly active, he ordered them to intimidate the population, by burning down whole villages and deporting the entire population to Germany.

Himmler made a special point of measures to be taken against draft evaders. He issued an order that all "deserters" who were caught should be summarily shot, and their land and other property should be given to SS men who had distinguished themselves in the fight against the Lithuanian patriots.

After Himmler's departure, the "general offensive" began against the partisans. SS troops armed with Tommy guns, machine guns and trench mortars surrounded the country's large forests where, in the opinion of the Hitlerites, there were partisan centers and assembling places for "deserters."

NAZIS USE BOMBERS

Especially large SS detachments were massed in the areas of Kazlu Ruda, Ziezmariai, Jurbarkas, Taurage, and the districts of Zalgiris and Panevezys. The forests were "combed" with machine guns and trench mortars, and in some places, especially in the Pavilkija district, bombed by airplanes.

This SS offensive, however, failed. The partisan detachments maneuvered skillfully and eluded the Hitlerites.

50,000,000 Americans now own War Bonds. You're probably one of them. But are you buying all you can?

FAMILY AFFAIR—Here's a brother and sister act in the U. S. Navy at Seattle, Wash. When aviation radio technician Robert Frey arrived at Sand Point Naval Air Station, he found his sister, Kathryn, there already. Kathryn is a radioman third class in WAVES post at station.

Lithuanian Guerrilla Units Harass Nazis

By JONAS SIMKUS
(By Wireless to Inter-Continent News)

MOSCOW, Sept. 8. — The guerrilla movement is spreading to ever larger sections of the Lithuanian population.

When the Germans arrested two hundred students of Kaunas University, deported them to forced labor camps in Germany and actually liquidated the university, several hundred of the remaining students, including many of the girls, made for the forests, to escape conscription, and a majority of them signed up with the guerrillas and joined the active armed struggle against the Germans.

One guerrilla detachment is made up mainly of students. Among its members is a young priest, vicar of a parish in Aukstaitiya. The partisans call him, "Priest Rankyale No. 2." In March he sent Bishop Brizgis a letter in which he said that the time had come when the clergy must march shoulder to shoulder with the people who are fighting against the invaders.

Spies reported to the Germans that this priest in a sermon called upon the Parishioners to "Love the land of your fathers," and to "Resist Lithuania's oppressors."

PRIEST JAILED

The priest was arrested and questioned over a period of

four days. Soon after the examination he disappeared from the parish. He had joined the partisans.

The partisan detachment in which "Priest Rankyale No. 2" fights raided the estate of a German "colonist" earlier this summer, seized ten tons of seed oats and barley and secretly distributed them among the poor peasants in order to enable them to sow their fields.

His bravery and patriotism have earned the young priest the high regard of his fellow guerrillas.

One Kaunas priest who is very popular for his charity (his name cannot be mentioned because he is still in German-occupied territory) was recently arrested by the Gestapo. The Germans rummaged through his things in his modest little room on "Green Mountain," searching for some leaflets containing "Bolshevik sermons."

They found nothing, but they arrested him anyhow and deported him from Kaunas to the Suvalkia district, which is settled almost entirely by German colonists.

The latest looting of churches by the German occupation authorities evoked great indignation among the people. Today Lithuania is more united than ever. She is unified in the common struggle against the German robbers.

Hitler's Friends Here

By LAUKUVISKIS

With "No Visible Means of Support"

In the USA any cop can pick you up for keeps if you can not show any "visible means of support."

In the same old USA there lives somewhere in the Eastern part an individual who not only can not show any "visible means of support," but publishes and distributes a pro-Nazi "Lithuanian Bulletin."

How this individual got into the country, might be a "military secret." At the beginning of the war in Europe he lived in Berlin and was a military attaché of the then Fascist dictator of Lithuania, Mr. Antanas Smetona. He liked it there and lingered for a long time after the Lithuanian people chased Smetona himself to Berlin.

But as everything has its finale, so even the Nazi hospitality to our countrymen, came to an end. Therefore, we now have in our midst not only ex-dictator Smetona, but his ex-attaché Colonel Kazys Grinius (also an ex-member of the General Staff, which makes Mr. Grinius a double X).

Mr. Grinius can not forget those "good old days" when in Lithuania his word was law. In his "Lithuanian Bulletin" he reminisces and sheds copious tears for the past and buckets of venom for the "ruthless bear" (the Soviet Union).

The only consolation that makes Mr. Grinius' life worth living is that the German Nazis quickly saved Lithuania from extinction. Says Colonel Grinius in his "bulletin" No. 6:

"A Soviet occupation, if prolonged, would most certainly have meant a final deletion of our race."

Now, isn't it wonderful that on June 22nd, 1941, the Nazis saved the Lithuanian race from being exterminated by the "Russian bear"!

Mr. Grinius fills all 4 pages of his "bulletin" explaining the events that led to the Second World War in 1939 and finally the "saving" of Lithuania in 1941. He talks much about the "crooked negotiations" in Moscow and "Communist imperialism," but never a harsh word against his former Fuehrer Herr Hitler.

To cover up the aggression plans of Hitler, Mr. Grinius even tries to act dumb. Says he:

"We shall probably learn of the true moves behind the curtain of that period at some later time, when the participants themselves will have published their memories."

Tush, tush, Col. Grinius! You

are not so dumb as you try to make us believe!

That "curtain" was raised before your eyes on that memorable morning of June 22nd. You were in Berlin when Hitler's hordes started their march through the fields and meadows of Lithuania. That morning Hitler made a speech and you, Mr. Grinius, living in Berlin just across the street from the Radio station could hardly have helped hearing what he said. Besides, all the Berliners had to listen to Der Fuehrer's speeches!

He spoke of why he had to "save" Lithuania. And even as you, Mr. Grinius, Herr Hitler expressed his sorrow that the "saving" did not come earlier. Said Der Fuehrer:

"The German Reich never had any intention of occupying Lithuania and not only failed to present any such demand to the Lithuanian Government, but on the contrary refused the request of the then Lithuanian Government to send German troops to Lithuania for that purpose . . ."

Now I ask you, Col. Grinius, where is there any "curtain" behind which Smetona and his Government conducted negotiations with Der Fuehrer? And you yourself were a prominent member of that Government that went begging Hitler to occupy Lithuania in 1939.

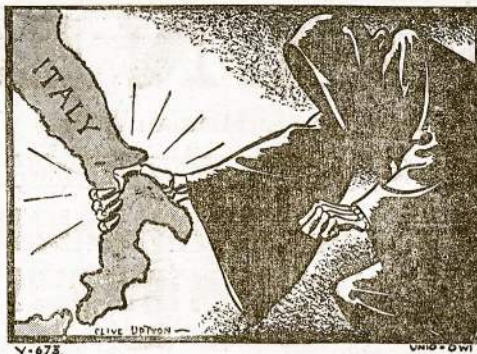
That Smetona's Government was doing everything in its power to ally Lithuania with the Axis, even Col. Grinius accidentally lets slip out. As he reminisces in his "bulletin," Col. Grinius admits that:

"In the light of certain contemporary symptoms, it is possible to assert unwaveringly that the Germans were averse to letting Lithuania slip out of their grasp."

Remember, Col. Grinius talks about the Lithuania being in German grasp before Hitler's hordes started their march through Europe. It was at the time when Smetona held Lithuania in his "grasp," and he himself in turn, was held in the Nazi "grasp."

It took Col. Grinius over two years to admit that Hitler did hold the "grasp" on Lithuania before the war. But he still maintains that that "grasp" is nothing compared to the "grasp" of the "ruthless Russian Bear."

He is worried that if Hitler holds on to Lithuania much longer, irreparable damage might be done our race. But he can not forgive the Lithuanian people for the period of less than a year when they had cast their lot with the Union of Socialist Soviet Republics.

IN THE GRIP OF FEAR.

A Miner Writes About Antanas Smetona

The following letter appeared in a Shenandoah, Pa., daily paper "Herald." In view of the fact that there are some who would like to see A. Smetona again rule over Lithuania, it is well for all the Lithuanians of this country to know just who Antanas Smetona is. That is why we are reprinting the letter in full.

To the Editor:

Who is Antanas Smetona?

Twenty-five years ago, when Lithuania bore the yoke of the Kaiser's German occupations, Antanas Smetona, who is now touring Lithuanian colonies in America (and declares he is the President of Lithuania, although no one ever elected him) worked for Kaiser Wilhelm II. He then tied Lithuania with the Kaiser's Germany. He made agreements with the Kaiser, joining Lithuania with "eternal ties" to Germany. Later this same Smetona, with the approval of a certain clergy, sought a king of German blood for Lithuania, and had already found the aged Duke Urach. But the defeat of the Kaiser's armies, the revolution in Germany and the rising of the Lithuanian people prevented Smetona and his henchmen from their unworthy efforts. In 1926, this same Smetona, with the help of a military clique, overthrew the peoples government and became dictator of Lithuania. He executed four Lithuanian working class leaders—Karl Pozela, Kazis Giedris, Juozas Greifenbergeris and Rapolas Ciornis.

He arrested hundreds of the finest sons and daughters of the Lithuanian people and kept them confined in prison for long terms.

He persecuted the Catholics, Communists, members of the Peoples Party; only those who "licked the hands of Smetona" and his followers and were nationalist-fascists found it pleasant to live in Lithuania.

In 1935, this same Smetona arranged the slaughter of the peasants in Suvalkai district. Many peasants were shot, and

hundreds were herded into prisons. During the entire dictatorship of Smetona, Lithuania, the land of our fathers, was one big prison for its people! Without any protest, this same Smetona handed Klaipeda to Hitler.

Later, Smetona secretly offered all of Lithuania to Hitler, but at that time Hitler was not yet ready to grab it.

In 1940, Smetona, with stolen funds, fled to Berlin to the arms of Hitler. From Berlin, Smetona, with the knowledge and approval of Hitler, came to America to spread Fascist filth among Lithuanian-Americans. He came here to justify his black deeds, split Lithuanian unity and harm our war effort.

Oust Smetona from the midst of Lithuanian-Americans!

We need unity. All of us together must support the war efforts of America. All of us together must help our country to victory, and to destroy Hitler and all of his Fascist cohorts.

Brother Lithuanians, do not listen to the lies of Smetona and his henchmen! Do not give him one cent! Those contributions which Smetona solicits will not go to free Lithuania, but to spread Fascist-Smetona propaganda.

Lithuania will not be freed from the Nazi occupationists by the traitors of Lithuania, like Smetona, but the people of Lithuania will be free again when the power of Hitlerite Germany will be smashed.

You who desire to help Lithuania to gain her freedom more quickly, fight against such traitors as Smetona; give material aid to the Red Army (through Russian War Relief) and the American Red Cross!

Out with Smetona! Forward to victory of the United Nations!

Forward to a Free Lithuania—without Smetona and his henchmen!

Long Live Democracy!

Signed: Charles Noraviss, Shenandoah.

(Branch 17—Lithuanian Literary Society).

Ray Russell Passes Through Chicago Via Air Lanes

Last Saturday Mrs. M. Russell of Marquette Park heard her phone ring. She picked up the receiver and when she heard that very familiar voice of her son Ray, she could not answer for a moment. It was a real surprise, if there ever was one.

Ray had landed at the Chicago Air Port. He had a few minutes before taking off on his cross country flight in his cargo plane. He could think of no better way of spending those few minutes than by calling home and letting the folks know he was passing here. That's about all he had time for, but what it amounted to as far as his mother was concerned, is not at all hard to guess.

When and wherefrom the folks will again hear from Ray is hard to tell, for soon after saying goodbye to his mother, Ray took to his wings with destination unknown.

Ray Russell is a member of the Monarchs LDS Branch. He has recently completed a three weeks course in aviation at St. Joe, Mo.

Vito Grigas At Radio School

Pa and Ma Grigas, 3425 S. Union Ave. received some good news from their youngest son Vito recently. Vito is at Scott Field, Illinois. He is attending the Army Air Forces Technical School there.

How young Vito feels about his school, one can judge from the following few words he writes his folks:

"This new special course in radio I am taking is sure good. I learned more in a couple of weeks than in all the 18 weeks I have been here. . . ."

By the time this story is seen in print, Vito will be through with his course and will be sent to some air base to repair radios. We do wish Vito all the success in the world, for after all, isn't this our war he is fighting?

ATTENTION LDS'ers

Golf Tournament Sunday Sept. 19

You and your friends are invited to attend the Golf Outing which will be held on Sunday, Sept. 19th, at 1 P. M., at the Silver Lake Golf Course, on 143rd St., west of Harlem Ave.

For transportation call G. Kwain, Lafayette 2561, before Sunday.

News of L. K. M.

I would like to thank the party who substituted for me last week. I really appreciated it. Only I'm kind of scared to start this one for the one last week was so good that I don't know if I can even come near doing as good. But I am going to try awfully hard.

I had a thrilling experience—I mean a cute incident happened last week while I was enrolling children for school. A mother explained the size of her boy saying: "He takes a four year-old seat on the street car and wears a 10-year-old suit." Spare me—don't kill me.

Now about last Friday's rehearsal:

As usual we rehearsed a few songs then had a Shurum-Burum which was especially enjoyable, because Al Brazis contributed to the entertainment by singing old time folk tunes.

Very glad to see Fritz Jacobs down. It seems just like old times when girls and boys were plentiful. (They're plentiful these days but you just can't find them).

The hot summer days have vanished and the cool days of fall are here. Days that are very agreeable for singing. This weather should take the laziness out of you and put plenty of energy into your system.

The chorus has already started to prepare for the Vilnis Concert—our own concert and a Halloween Party, etc.

You'll have to excuse me this week, but it seems that this weather seems very dry for writing, but very good for singing. Here I go singing on my merry way to Hollywood Inn tonight.

MISS Esmeralda Kilbasaitis

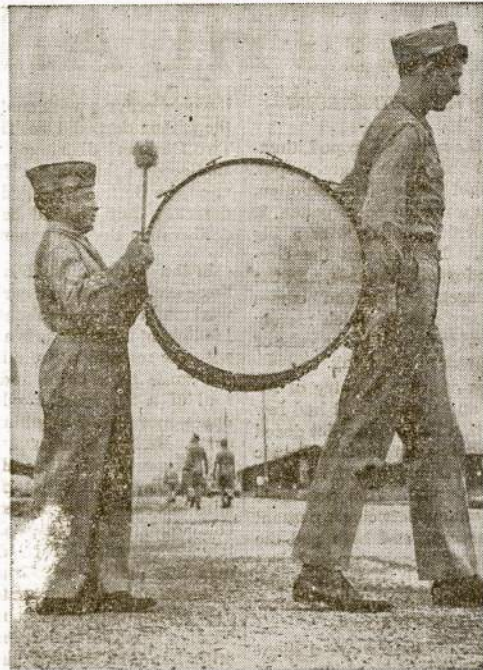
Australian Jive

By Lenore Lucas

Somewhere in Australia, Sept. 12. (ONA) — One of the outstanding heritages that the Yanks will leave behind in Australia is the jam, jive and jitterbug craze.

Thousands of impressionable young Aussie girls who never did anything more in dancing than a strenuous fast step or peculiar versions of our old one-step are now as mad as their American contemporaries, and work themselves into a frenzy over "Arty" Shaw, the famous Californian band leader who has just made his first major appearance for American troops in this capital city.

The American Red Cross took the town hall and threw it open to soldiers and their girls. Hours before opening time there was a queue down the

BIG BOOM FOR SMALL LAD—Special permission to enlist had to be obtained from War Department by Pfc. Michael R. Bigelow, left, of Jersey City, N. J., 4 feet 11 inches tall. Now he beats drum with Pfc. Bill Brown of Palestine, Tex., 5 feet 6, at AAFCTTC school, Madison, Wis.

Kelly High's Girl Choir

"Hail to the green! Hail to the white! Hail Kelly High School ever so bright. We love no other so let our motto be. Loyalty Kelly. Hail to thee!"

The song above is the theme song of Kelly Girls' Choir. No truer words were ever written for the girls choir is one of Kelly's most promising groups. Already the girls have started their tongues a turning with "One of the finest high school choirs in Chicago." Beautifully blended voice, glamorous girls, etc.

Last Friday the girls chose

street hundreds of yards long. When Chief Petty Officer Shaw and his band appeared, 4,000 people packed the hall, and many hundreds more were waiting outside hoping to get in. The crowds were made up partly of enthusiastic jitterbugs, partly of those who wanted to hear some music, and partly by the curious, who had come to see what kind of man Lana Turner had chosen for her short-term husband.

"Arty" Shaw has three members of his original band with him; the rest are boys whom he has picked up in the Navy. He says he now has as good a band as he ever had.

There is no doubt, judging by his reception, that "Arty" is going over bigger with the boys out here than any other star who has come to Australia so far.

their officers. They are as follows:

Vice Pres.—Vivian Martin
Treas.—Bernice Klusas
Sec.—Gertrude Grams
Social Chairman—
Elaine Luemman
Sgt. at Arms—Genevieve Neugebauer, Adel Kruger
Librarians—Mary Kuchta, Josephine Licatesi, Ann Respondi
Pianists—Joanne Boughan, Irene Lenz, Valeria Bernot

The girls have started right in with vocalizing to smooth the loud, rough, boisterous tones that most of them obtained during the summer. However, it will not take long to polish those voices, mainly because the Kelly Girls Choir has one of the finest directors, Miss Hazel Dollach.

Miss Dollach has a program planned for the girls for their fall season, which will include concerts, competitions, etc.

The choir this year has many new voices, which will soon work in with the seasoned singers. These new girls are a fine group of young singers. (Most all sophomores taking the places of seniors who have graduated.)

We have never let our public down and we won't disappoint them now.

Not only do the girls perform in groups, but also as soloists for assemblies, P. T. A. meetings, etc. There was a P. T. A. meeting last Wednesday. Val Bernot contributed with her singing.

A. Choirmember

LITHUANIANS

By ILYA EHRENBURG

On the map of Europe Lithuania is only a small green spot. It might easily be forgotten. But it must not be forgotten. It is a little country with a big heart. Neither can the Germans forget Lithuania, and the vice-regent of "Ostland" curses this tiny nation which merely refused to submit to the yoke of all-powerful Germany.

It is a green country of forests and pastures. It had few factories. Its simple cities dozed with quiet slumber. Its heroic history seemed to be irrevocably of the past. What was there in common between a peasant raising corn and hogs and the heroes of by-gone battles? But those who thought to tame these silent peasants little knew the heart of Lithuania.

The Lithuanians are a silent people, but their silence is of iron: they are silent but they do not submit; they are silent but they do not surrender. "Stubborn people," complained the Germans. Untamable people, say we. Hitler sought in vain in Lithuania for hirelings. The Lithuanians know how to say no . . . and it is a weighty no. The Germans recently dissolved the "Lithuanian Legion." Even this troop of mercenaries proved intractable. Now Hitler has no Lithuanian hirelings . . . and that is the finest thing one can say of a land which for over two years has been languished under Hitler's yoke.

Lithuania's University has been closed. Its students mutinied; they refused to acknowledge the Germans as "supermen." In Lithuania, that green and silent land, rugged liberty has not submitted.

The Lithuanians are fighting far from Lithuania on Russian soil, on the soil of Orel. The Lithuanian Division has played a large part in the history of this summer. It withstood the blow when the Germans began their offensive against the Kursk salient. The Lithuanians did not allow the Germans to pass. They stood firm, and a few days later passed to the offensive. Many bitter surprises awaited the Germans this summer, and the Lithuanian Division was one of them.

Just before the Germans launched their offensive one Lithuanian proved a coward—there's a black sheep in every family. He surrendered to the Germans. At German headquarters he declared the Lithuanians did not want to fight and would surrender at once. The Germans struck at that sector of the front held by the Lithuanian Division, confident

it would prove a weak spot. But the Lithuanians did not flinch. Two German divisions were shattered in that battle. Thereupon the Germans hanged the deserter: they decided he had deliberately deceived them.

In the Lithuanian Division there are peasants and writers, workers and schoolmasters. Lieutenant Navoliunas is a man with the muscles of an athlete, the smile of a child and the soul of a musician. He loved opera more than anything on earth. He had a pleasant voice and dreamed of becoming a singer. But Hitler interfered with this career and he became commander of a platoon of automatic riflemen. He led his men into action with a song. True, he did not sing what was appropriate to the occasion, but an aria from an opera. On the other hand, he wielded his automatic rifle in the best tradition. Hand-to-hand fighting took place in the trenches. Navoliunas killed an oberlieutenant and seven Fritzes with his own hand. The singer brought everything into play—his helmet, a German dagger and grenades. Wounded in the arm and leg, with a burned face, he went on fighting and disposed of another seven of the enemy. He was supported by noble fury . . . he loved harmony far too much to tolerate the existence of Hitlerites on earth.

How did the Lithuanians fight? Perhaps that had best be told in commonplaces. Two sergeants, Zolotas and Ragutskas, were stunned by a mortar bomb. They say that a box of shells had caught fire and they found the strength to extinguish the flames with earth. These two sergeants slew over 20 Germans between them. The

wounded signaler Jatsenevicius did not leave his telephone, but bathed in blood went on transmitting orders, and when the Germans took him prisoner he was still shouting into the instrument. The Germans tried to extort information from him as to the disposition of our units. They tortured him—dislocated his arms, tied him to a tree and lit a fire under him. But a Lithuanian knows how to keep silent. Jatsenevicius kept silent, and Russia will not forget his silence.

Signaler Grigoravicius had two fingers of his hand torn off by a bomb splinter. He did not leave his phone, but calmly continued to report conditions. When he was later asked how he had found strength to stick it out he replied, "It wasn't my wound that worried me then . . . but how to give the Germans hell."

Joffe, a young machine gunner, found himself alone. The Germans surrounded him crying, "Surrender, Russian!" Joffe's reply was to shoot down four of them with his automatic rifle. The fifth German shot him in the throat. Joffe stuck to his post. This may sound like a fabrication, a sensational story, a legend. But it is an episode of battle. That is how the Lithuanian Division fights. I could tell of others, but heroism requires either the scant lines of a battle report or bulky-volumed novel.

The Lithuanians have advanced westward 120 kilometers. They have liberated 60 Russian villages from the Germans. They have saved thousands and thousands of people. In Nikolskoje the Hitlerites were rounding up girls to send to Germany. The Lithuanians

arrived in time to rescue them, and more than one Russian mother will remember these deliverers to the end of her days.

The Lithuanians in their advance on Byansk occupied a village called Lithuania. It is a Russian village and I do not know to what it owes its unusual name. "Lithuania" was how it was designated on the signboard. "Lithuania"—the peasants confirmed. "Lithuania" . . . repeated the Lithuanians, deeply stirred. It may be mere chance, a coincidence, but it may be a happy omen: Lithuania, silent, stricken, conquered but unconquerable, awaits her liberation.

Will Russia Help Defeat Japan?

According to the National Research Center, 48 out of every 100 persons questioned, support the view that Russia will help defeat Japan after Germany is defeated. 28 out of every hundred hold the opposite position, while 24 expressed no opinion on the question.

The Research Center says that the rather large percentage—28 per cent—undecided on the question indicates that there still is some distrust of Russia and a lack of understanding and knowledge among many Americans concerning our Soviet ally.

The Research Center said that even among persons with a college back ground—the best informed and most articulate group on almost all public opinion surveys—one person in five is undecided.

The research Center did not indicate the votes according to various economic and minority groups.

SAFE AT SECOND—Second baseman Stanky of the Chicago Cubs is safe at second when Dodger shortstop Glossop muffs catcher Bragan's throw, during recent game at Ebbets Field, Brooklyn. That's Glossop's glove in mid-air. The Cubs won, 13-1.

The Vilnis English Section

(Edited By Editorial Board)

3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Phone VICTory 1455

Subscription rates to the English Section, in the city of Chicago, 1 year \$2.50; ½ year \$1.50; outside of Chicago, 1 year \$2.00, half year \$1.25.

Fourth Freedom Defined

In his address at the meeting sponsored by the Chicago United Nations Committee to Win the Peace. Hon. Henry A. Wallace, speaking on the objectives of the "Common Man", defined the fourth freedom espoused by President Roosevelt (Freedom from want) as follows:

1. Freedom from worry about a job.
2. Freedom from worry about a dependent and poverty-pinched old age.
3. Freedom from unnecessary worry about sickness and hunger.
4. Freedom from strife between workers and businessmen, between farmers and businessmen, and between workers and farmers.
5. Freedom from strife between the races and creeds.
6. Freedom from fear of bankruptcy caused by overproduction of necessary materials.
7. Freedom for venture capital and for inventors of new ideas to expand production of needed goods without fear of repressive cartels, excessive taxation or excessive government regulation.

To assure the common man this freedom, the common man must not allow the prosperity of war to relax his vigilance on the home front. He must ever be alert to what is going on in Washington, especially since the manifesto of the Mackinac Island Republican conference, proposing in bold terms the utter destruction of the New Deal, has made clear the reckless ambition of the plotters now riding high in Congress.

Congress has reconvened. The fourth freedom espoused by the President will become a reality only if the citizens of the country will act now to assure the election of a Victory Congress in 1944. The CIO program of community action should be adopted by every organization and individual wanting to assure the common man this fourth freedom.

The Price Of Victory

Speaking in support of the Third War Loan in a Labor Day address in Detroit, secretary Morgenthau gave the listeners some actual figures on the momentary cost of victory. "In each ten-hour period of this war", said Mr. Morgenthau, "your Government is spending more than the cost of the entire American Revolution."

"The raid that crushed Hamburg, for example, cost \$46,000,000; but inclusive of necessary equipment and preparations, the amount is jumped another \$300,000,000—or to about \$3 per capita among the American population.

"Say that it costs six times as much to bomb Berlin. That will be pretty close to \$18.75 for every man, woman and child in the country—the price of a \$25 bond."

An outrageous sum of money, yet we know what the cost of defeat would be—the loss of everything we value: the freedoms and democratic privileges that are beyond money value. Therefore, with still greater contempt for those who brought on this war, each and everyone should not delay this all important duty of buying the minimum of a \$25 bond and as much more as our financial status allows.

Lith WAC At Art Club Picnic

Virginia Kubelsky

It was at the Lithuanian Culture and Art Club picnic at Justice Park that I met her. In her WAC uniform, so neat, and smiles all over her face, just as you see in the picture, she stood out among the others.

Virginia is the daughter of an active member of the Cicero Woman's Chorus and the L.D.S. With pride beaming from her eyes, Mrs. Kubelsky mingling in the group, threw in a word here and there. The Kubelskys live at 1242 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Virginia is stationed at Minneapolis, Minn. She is very happy and glad she joined the WAC's, for she says that there is no limit to experiences one has among a group of young girls coming from all over the U. S. And who would join such an organization but the finest of womanhood, ready to serve their country in this time of need.

And so it was that I had the pleasure and honor of meeting a WAC, Miss Virginia Kubelsky.

THE HOME FRONT

Two smartly dressed women and a soldier were in an elevator in Chicago. "My dear," said one woman to the other, "travel conditions are terrific. You make reservations on a train and at the last minute they're cancelled because the train is being used for troops."

"Yes," complained the other, "and planes! The army uses all the space."

"Ladies," the elevator operator starred at the two women, "you'll have to get off here. We're taking on a load of soldiers on the next floor."

When the door had closed he turned to the soldier. "Let 'em know we're in a war, too," he commented briefly.

As We See It

Our congressmen are back in Washington. As one columnist said, since July 8 most of them "did some fancy laying of ears to the ground back home."

Why were they so "sensitive" this time? Why was it so important for them to know what you and I were saying?

As you know, in 1941 a president will be elected, 32 senators and all the 435 congressmen.

The second front is still an important question. Professor Harold J. Laski, British Laborite, a member of parliament, thinks that Soviet Russia is very much dissatisfied because there is no second front, and he says:

"I can only say that we are not entitled, in the light of the burden Russia bears, to delay for one day action making possible an easing of that burden, and nowhere is this more strongly felt than among the fighting forces in Britain."

Max Werner, a leading military analyst, who has demonstrated his unusual knowledge of both the German and the Russian armies, believes that it is possible to win the war this year by an invasion in Western Europe. He writes:

"The war can be won quickly if the Anglo-American forces are taken to the European continent and go into action without delay. The German defense system of the European continent has already been unhinged; now it must be completely upset."

Earl Browder, secretary of the Communist party, discussing the second front, said:

"Either Britain and the United States are unwilling to carry any share of the fighting, or they are unable to do so, and either of these alternatives is fatal to the concept of full coalition between the three leading great powers."

Walter Lippmann, a popular columnist, debates against Mr. Browder. He admits that Mr. Browder is well informed and that calls for an answer.

Mr. Lippmann attempted to answer Browder (Chicago Sun) and drew this comment from Mr. Joseph Genne:

"Walter Lippmann's answer to Earl Browder's recent speech regarding the opening of a second front in Western Europe seems to be an evasion rather than a straight-forward handling of this vital question. For such an attitude as Mr. Lippmann's plays right into the hands of those who want to prolong the war and save Germany via negotiated peace."

When the Red Army is coming closer to the Polish border, Pan Tadeusz Romer, foreign minister of the Polish government in exile, is showing more "generosity" to the Soviet Union.

He says the Poles do not wish to minimize the Soviet position in the post-war world. How generous!

But Pan Romer is unable to see why some 9,000,000 Ukrainians and some 3,500,000 Belorussians should be allowed to return to the rest of their peoples instead of being ruled by Polish colonels.

It is also rather hard for Pan Romer to understand why Vilnius province should be returned to Lithuania.

But the Ukrainians, the Belorussians and the Lithuanians do understand why they want to return their own people. And if let alone, they will do so. Lithuanus.

KIKI

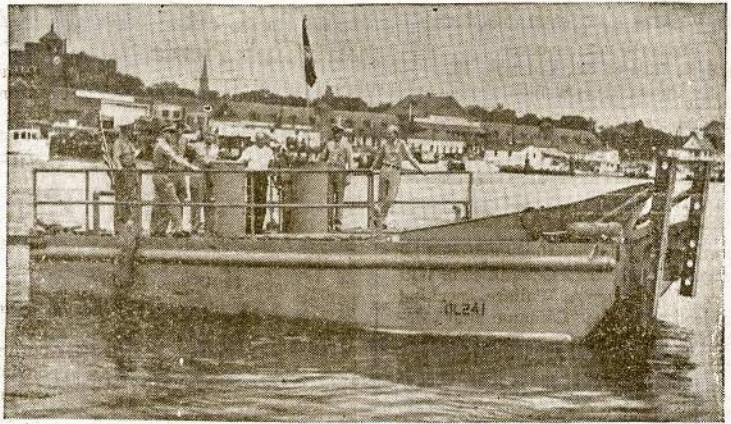
A Story Of France In 1940

By Friedrich Wolf

*FRIEDRICH WOLF, German refugee author and playwright now in Moscow, was born in the Rhine Valley in 1889, the son of Jewish parents. He was a machine-gunner in the Imperial German Army; was five times decorated for bravery in the World War. He visited America in 1935 when his play *Sailors of Cattlaro*—was produced here. Joining the fight for democratic Spain in 1936, he was imprisoned by the French when Madrid fell, was in five different concentration camps. His screen play—*Professor Mamlock*—filmed in the Soviet Union, was shown widely here.*

Kiki was a small black-haired English setter. He had wonderful, wise, light-brown eyes. His long, soft ears waved like fly-flaps around his head at every movement. The great thing about Kiki, however, was that he could laugh. When stroked or kindly spoken to, he would lift his upper lip, display his white teeth, and laugh, the folds of his snout drawn in a friendly wrinkle. There could be no mistake about it when Kiki laughed.

How Kiki had come to our evilish penal camp at the border of the Pyrenees, no one knew. One day he turned up and joined us in our penal "service." Early in the morning when our barrack was summoned for outdoor work, Kiki was there, by the side of one of the section leaders, who were prisoner-like ourselves. As we marched off, lined in threes, he ran in front of the first group, joyfully barking. He accompanied us to the road construction work, to field work, to the cemetery building job, in the evening he would return home with us. We kept him in the barrack of the Spanish Interbrigaders. The two hundred robust men needed some one on whom to shower their affection. There were no women. Kiki was our pet. We shared with him the little meat we had, we brushed his long, soft hair. Each group in the barrack had a special place for Kiki, for he liked, now and then, to change his quarters. Best of all he liked to squat with young Berthel, a 21-year-old Viennese worker who had fought in the Chapayev battalion on the Cordova front and by Madrid. In the evening Berthel would spend hours talking to Kiki in his Viennese dialect; Kiki

TRACTOR—New marine tractor, known as tugboat, designed for Army Transport Corps by Chrysler. Made of steel it has two 8-cylinder engines operating on auto gas.

would look at him with his wise eyes, laugh, and bark with delight. It was also remarkable that Kiki accepted food only from the inmates of our barrack. Our guards and sergeant-chefs he avoided in everywhere possible. Kiki undoubtedly had "character."

One afternoon Berthel returned with his group to the barrack in a state of utter dismay. The guards outside had tried "to play football" with him because he did not pull the heavy stone slabs fast enough on the road-laying job. "Playing football" meant to pull a heavy stone slab thirty and even fifty times from one post to another and back at the fastest rate possible. One of the guards shouts: "Coal!" and the prisoner must deposit the stone; the other shouts: "Gate!" and he must lift the stone and run back to the first guard. This goes on until the breathless prisoner collapses from sheer exhaustion. Berthel flatly refused to be an object of such stupid sadism. One of the ruffians struck him over the head with a rubber truncheon and knocked him down. Kiki howling excitedly, pounced upon the assailant tore a piece out of his trousers, and disappeared.

Ever since then Kiki hated the Garde Mobile; he made long detours, only to keep out of their way. They threw stones at him, and no longer admitted him to the barrack.

Besides the four hundred heavily armed men of the Garde Mobile, we are furthermore guarded on the outside by two companies of an infantry battalion. These infantrymen, unlike the old guards drawn from the colonies, are newly mobilized workers and peasants from the South of France, good, hearty fellows. Kiki did wisely by moving over to them.

One morning at 6 A. M. our section had "au drapeau." We are ordered to join a company of the infantry battalion in a

parade on the occasion of hoisting the tri-colour at the camp entrance. Headed by the leader of our section, we march to the exit of the camp, and line up for the parade. Soon the infantry unit arrives led by the bugler and the commanding officer. The infantrymen are lined up opposite us. The corporal steps up to the camp sentry who unfurls the flag and gets it ready for hoisting. The soldiers in front wink at us behind the officer's back; a stout red-headed fellow makes funny faces, another stretches out his leg a little, and Kiki starts his morning gymnastics, jumping back and forth over the soldier's extended leg. We can hardly refrain from laughing. At this instant the officer gives the command: "Garde a vous! Presentez les armes! Au drapeau!" The bugle blows, the infantrymen present their arms, the prisoners of our section turn their heads to the right, where slowly the tri-colour is raised to the mast. Again the bugle blows. And Kiki, who had posted himself on the right wing next to the bugler, suddenly begins to "sing." He sings like an opera star in the loudest tones, howling heartrendingly. All the pomp and solemnity is gone. While the flag is being raised, the officer, his hand on the steel helmet, does not remove his fierce gaze from the singing Kiki. Directly after the "Repos!" he orders the dog to be shot should he be sighted again in the camp. The sentries make after Kiki and chase him out of the camp.

But later in the day, Kiki is in the camp again. His canine sense tells him, however, that the gravest danger awaits him in the army barrack; therefore he sneaks in again between our barrack and the barbed wire. He is received by us with due honour. Everybody brings him a morsel of bread with cheese, a bit of meat.

Berthel is happy. He takes Kiki up to his top bunk and

engages in a long conversation with him, in which praise and censure are evenly balanced. Then there is "the American," an old seaman who—as he boasts—had earned at Los Angeles one thousand dollars in one week. Now the Yankee upbraids Kiki: "You little mad-cap, you can get out of the barbed wire and yet you choose to remain with us, you little fool!" But Berthel defends Kiki: "He belongs to us; he is a volunteer here, the same as we were in Spain!" As a precautionary measure, however, Kiki is tied near Berthel's straw sack in the upper story. At every whistle of the guards, at every bugle call, at every word of command, Kiki whines in muffled tones. How happy would he be if he could be present when the comrades of the barrack line up in the morning or start on their march!

One afternoon he really shows up. Our sections have just been called out for work, and—we trust not our eyes—there stands Kiki as formerly, on the right wing of the section, a piece of the torn string still around his neck. One of us quickly takes him in his arms and into the rear ranks. Unfortunately, the very officer who had superintended the flag hoisting ceremony when Kiki "sang," happens to stand at the gate as we march by. He gives the order to lead away the dog and shoot him. But we put Kiki down in a way that he is able to escape. A wild chase after the dog is instituted by the guards. Kiki is chased about the barbed wire like a grave political offender; stones are thrown at him. But he is quick and nimble. Finally the guards bring him to a halt within the eightfold wire netting, near the canteen of our barrack. But they cannot get him. The whole barrack—nearly fifteen hundred men—has gathered at the wire netting. Harsh words are hurled at the guards. For Kiki

(Continued on page 8)

HAILS ALLIED WOMEN IN WAR

(By Wireless to Inter-Continent News)

SANTIAGO, Chile, Sept. 13. — Woman's collaboration toward victory of the United Nations was the theme of a speech by Carlos Contreras Labarca, national senator and secretary of the Chilean Communist Party, at a recent meeting held at the University of Chile.

Referring to the women of North America, Senator Contreras stated: "Mrs. Roosevelt is doing great work with her speeches, her press activity at the head of innumerable women's organizations. The wife of President Roosevelt represents in an outstanding form the enormous progress attained by the North American woman in national life, particularly today when the gigantic force of the people assures victory."

Mentioning his recent visit to Cuba, he said, "There, I was favorably impressed by the extraordinary interest of the Cuban people and women for the Chilean people and women and the democratic movement in Chile."

ON ALLIED WOMEN

Analyzing the English women's movement, he added, "Mrs. Churchill shares with her husband the immense historic responsibility of interpreting the deepest sentiments of the British masses, understanding that the certainty of victory is closely connected with the firmest alliance to the English people with that other great anti-Hitler power, the Soviet Union."

Of the women of China, he said, "Belonging to the country's highest aristocracy, educated in North America, the wife of the Generalissimo is a person who has justly universal renown, for she is the embodiment of the indomitable spirit of millions of men and women ready to die rather than give up their country."

Of the Soviet woman, he said: "She is contributing to the carrying out and is carrying out herself Marshal Stalin's order to expel the enemy across the frontiers of the Soviet Union."

His opinion of the women's movement in Chile was that "it is undeniable that it is daily advancing, but it is still keeping stable and powerful organizational forms."

Later, he said that after the war had been won through the enormous patriotic sacrifices of all peoples, men and women would share in the noble task of creating a world of social justice, culture, peace and liberty:

Concluding, he stated, "I sincerely thank the distinguished women and institutions for having invited me to speak at this meeting, giving me a magnificent opportunity to point out the all-important role which woman is performing in the historic struggle of the peoples in defense of civilization, culture and human dignity."

Composition of a Human

An average human is composed of enough carbon to make 9,000 pencils, phosphorus for 2,200 match heads, iron for one middle-sized nail, lime to whitewash a chicken coop, sulphur to take care of the fleas on one dog, magnesium to make a dose of salts, fat to make seven cakes of soap and about ten gallons of water.

For A Petal Smooth Complexion

Give System a Rest From a Heavy Diet

For a petal smooth complexion and the bright-eyed look of a movie star, try eating nothing but fresh fruits and vegetables one day a week.

Your system needs an occasional vacation from a heavy diet, just as you require a yearly holiday from hard work.

If you are fond of crisp greens and fruits, you might try Ida Lupino's trick. "I go on a salad binge one week a month," says the star.

"My system seems to require an occasional rest from so much solid food, and several days of eating salads gives my skin a healthy glow and sends my vitality way up."

There's plenty of variety to be had, too, Ida insists. "If you

eat a fruit salad for lunch, then make vegetables, eggs or shellfish the main ingredient of your dinner salad," she recommends.

Here are a few combinations which may hit your fancy, as they have Ida's:

Put fresh sliced peaches, cherries, pears and blueberries on a mound of lettuce and top with cottage cheese; mix boiled egg, tomatoes, radishes, cheese and lettuce with French dressing; combine alligator pear, shrimp and grapefruit sections and serve on lettuce with dressing.

"Good morning," said the troubleshooter to Mrs. Brown, "I'm from the electric company, and I understand there's something in the house that won't work."

"Yes, there is," replied Mrs. Brown. "He's upstairs, still asleep." —Visual Digest.

YOU CAN'T FAIL THEM NOW!

Every day INVASION battles are taking the lives of gallant boys fighting under the Stars and Stripes. Your dear ones—sons, husband, sweetheart, father, brothers, relatives and friends—are, or soon may be, engaged in those bloody battles where the scythe of the Grim Reaper flashes in every volley of the guns.

The 3rd War Loan of 15 billion dollars must pay for the equipment, ammunition and food our boys need so desperately—and you must raise the money!

Buy at least one EXTRA \$100 War Bond in September besides your regular bond purchases. Go all-out with every dollar you can scrape up and keep right on slapping every cent into the world's safest investment—War Bonds!

Make the 3rd War Loan a quick success—back up your soldier, sailor or marine ALL THE WAY!

BACK THE ATTACK WITH WAR BONDS

VILNIS ENGLISH SECTION

Dr. V. A. Shimkus
744 W. 35th St.

Klem Kairis
3758 S. Emerald Ave.

KIKI

Continued from page 6

is one of us. We too may some day find ourselves entangled in the barbed wire like Kiki.

The sergeant-chef now appears on the scene. He orders his men to raise their bayonets, as though they were going to storm an enemy position. Kiki sits silently on the barbed wire, his wise eyes looking enquiringly at us. We turn to the sergeant-chef: "Chef, let us attend to him! We'll take him out on the road!" The colonial sergeant looks angrily at us as if he were saying: "You and the dog are of the same caliber!" With his bayonet he begins to prick Kiki. Kiki dodges to the other side. But there the guards attack him with their bayonets. Kiki howls. We too begin to howl and in tone a thousand-fold "Huhuhuhu!" with shrieks and menacing yells. It is a hellish concert. The guards turn on us their butts and bayonets. The sergeant-chef pulls out his trilling whistle to give the alarm signal. The mistress of the canteen, "la bonne mere" or "the usurious aunt," with her two daughters, the buxom, voluptuous twenty-year-old Mimi and the fifteen-year-old Peppa, come out to witness the thrilling show before the barbed wire. Seeing the bayonets pointed at us, la bonne mere hastens back to the canteen; screaming Mimi too rushes back to watch the scene from within. Only little Peppa runs up to the sergeant-chef and tears the signal whistle from his mouth. All this occurs with lightning rapidity. With bayonets fixed the guards chase us into the barracks.

But where is Kiki? In the tumult he has made his escape. In a wild fury the sergeant-chef enters our barrack, and orders us all out. The guards make a thorough search of our bunks but Kiki is not to be found.

There is a spy in our barrack, "Max the rat"—we had once sewn a dead rat into the sleeve of his packet as a "reward" for his dirty deeds. He must have betrayed Berthel. The chef orders Berthel under arrest.

In the middle of the night one of our cooks comes to see Berthel. On learning that Berthel has been arrested, he asks for Berthel's comrade, the physician. He leads me into the woodshed at the rear of the kitchen. There, under a pile of coal, on two sacks, lies Kiki. His right hind leg and ribs are bandaged with several handkerchiefs tied together. He breathes heavily. In the tumult he had crawled through the barbed wire. Then some comrades picked him up and

carried him to the rear of the kitchen. Kiki wags his tail on recognizing me—an inmate of his barrack. He even pulls up his lips and attempts to laugh. But he fails. The wound is too serious, not the one in the hind leg but the one in the breast. The bayonet has gone through his lung. Between the fifth and sixth rib there is a thick clot of blood. He breathes slowly. I prescribe rest, diluted condensed milk for his diet, and complete silence.

During the same night something else happens. The bunk of "Max the rat" suddenly collapses in the dark with great noise. In falling he hits some comrades who try to get even with him. Max screams; they were going to murder him, he says. In the morning he is brought to the hospital with a broken leg. He swears he would rather walk barefoot through hell than ever again tread the grounds of our quarters. We are rid of this stool pigeon, but at what a price?

Naturally, next morning our entire barrack knows where Kiki is. But no one else gets wind of this. Kiki's condition changes drastically. He takes only milk soup. After five days Berthel returns from the solitary cell. His head is bandaged, his right eye is black and blue, and he misses two front teeth. We gave him a festive reception. Our cooks have secretly made dumplings and baked cake for the occasion.

Late in the evening we disclose to him Kiki's whereabouts.

Kiki leaps and yells with joy. He licks Berthel's hands and face, and laughs his old laugh, lifting up his lip and showing his upper teeth. But the joyful leap is dearly paid for. Kiki begins to spit blood.

The following day when Berthel comes to the canteen for condensed milk, he finds Peppa behind her big sister Mimi. Peppa looks attentively at Berthel's bruised face; she knows, of course, why Berthel was arrested, and Berthel recalls mentally the scene when she jumped on the sergeant-chef and tore the whistle from his mouth with a savage "hicho di puta" cry. Berthel raises his head. He swallows a couple of mouthfuls. But soon he gets tired. He refuses the milk. Thus the two often sit for hours at Kiki's bedside. At first they speak only to Kiki, then about the camp and the sergeants; Peppa speaks about her older sister Mimi whom her mother coaxes to spend evenings with the officers in order that the mother be al-

KID SALVAGE

lowed to run the canteen: she tells him also how once the sergeants attempted to assault her in the guard-room, but she slapped the sergeant-chef in the face and bit another sergeant's thumb until he yelled with pain. Berthel must tell her about Spain: Peppa still has some relatives on the other side of the Pyrenees. It is her people, whose language she speaks, for whom the young Berthel had fought, the people whose language he too understands. Why indeed did he fight for Spain? Berthel tells her how three years ago he had attempted quietly to leave his mother's house. (His father had been killed in the first World War and he was the only son left.) But when his mother had heard him, she ran to the door, sank down on her knees in front of him, drew him down to her, and implored him, entreated him, slapped him and kissed him, but still he managed to break loose. He had to pass many frontiers, but he had firmly resolved to fight with the Spanish people for their freedom. And then, after the defeat, he was put behind barbed wire at St. Cyprien in January 1939, and then in another camp behind barbed wire, and finally here behind barbed wire.

"And what does your mother write?"

Berthel keeps silent.

"Didn't you write to her?"

"Well, I did."

"And she did not answer?"

"Maybe she did not receive my letters."

Peppa seizes his hand. As Berthel looks at her, tears flow from her large dark eyes. "Peccenio!" she says, although she herself is smaller than Berthel. Berthel is embarrassed, he searches for his handkerchief and wipes the tears from her face. Kiki butts in. He lightly touches Berthel with his snout. Maybe he considers Berthel's action as presumptuous, maybe he is jealous.

Now, let us assume that the story did not happen in one camp alone, but in many of the French camps—I myself have been in five camps; let us assume that Peppa was not at all

Peppa, and that Berthel was certainly not Berthel, he has long since been away from France. The whole is a trifle invented, and yet it has happened scores of times. You understand what I mean! Well, let me now briefly end the story of Kiki.

Peppa has to go to town in search of a veterinary who might prescribe something for Kiki's purulent breast. We use this opportunity to send our letters through her. Berthel says that we must explain to Peppa that martial law was now in force, and that she was taking a certain risk. Peppa replies that she would risk even more if it were necessary. In two days we get replies to our letters through Peppa. Peppa is a brave, clever, and reliable little girl. She is our friend. The friendship becomes even stronger while Kiki lies dying.

We stand—eight men—in the narrow woodshed at night. Berthel holds Kiki in his arms. He moistens his snout with cool tea, and Kiki barely licks it. He is too weak. He looks at everyone of us, but one could see that he is displeased. He is missing something. Alek turns to Berthel: "Give him to me; he wants to see you!" Berthel carefully hands the dying dog to Alek, then faces Kiki and addresses him in his Viennese dialect: "Where might be our Kiki? Where is our dog? Where is my best friend?" And Kiki recognizes the friend: he can no longer wag his tail, but he distinctly lifts his upper lip a little and the white upper teeth glisten. Kiki laughs for the last time. Then he closes his wise, pretty, brown eyes.

"Kiki one thing I promise you, your death is also going down on the reckoning," says Alek.

The whole night the barrack takes leave of Kiki. Groups of 5-10 men keep on crossing the dark yard of the camp. Many think the same as Alek. Half of the night the barrack keeps awake, speaking of Kiki, of the dead comrade.

Peppa learns about Kiki's death only the following noon. At night she is at the barbed wire. We throw over to her a little sack.

Peppa has buried Kiki out in the open free ground. She has promised us: one day she would show us his grave.

On The Deadline

We would like to ask all our contributors to comply with the following: all manuscripts and announcements should be turned in not later than Tuesday evening. In order to get material in, it is necessary for us to ask this favor of all correspondents.

V. E. S.